

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ
ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΠΧΑ

του

ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΛΟΓΕΡΟΥΔΗ

Επιβλέπων Καθηγητής: Δημήτριος Κουσενίδης

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη
Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

Σεπτέμβριος 2018

Στην Οικογένεια μου και την Έλενα

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή Κουσενίδη Β. Δημήτριο, καθώς οι υποδείξεις του ήταν καθοριστικές για την ολοκλήρωση της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Επίσης δεν θα μπορούσα να παραλείψω την οικογένεια μου, που με στήριξε σε όλη αυτή την προσπάθεια για την ολοκλήρωση του Μεταπτυχιακού Τίτλου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στην Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Το αντικείμενο της έρευνας είναι, η επίδραση από την εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, στην ποιότητα των οικονομικών καταστάσεων, που καταρτίζουν τα πέντε συστημικά Ελληνικά Τραπεζικά Ιδρύματα, η Τράπεζα της Ελλάδας, η Εθνική Τράπεζα, η Eurobank, η Alpha Bank, και η Τράπεζα Πειραιώς.

Αρχικά, μελετώνται συγκεκριμένοι οικονομικοί αριθμοδείκτες, των εξεταζόμενων Τραπεζικών Ιδρυμάτων, σε ένα ευρύ φάσμα δεκαοχτώ ετών, από το 1998 έως το 2015. Οι αριθμοδείκτες περιλαμβάνουν ταυτόχρονα την περίοδο πριν και μετά από την υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, δείχνοντας μας τις αυξομειώσεις που υπέστησαν κατά την διάρκεια της εφαρμογής των νέων λογιστικών προτύπων, αλλά και κατά την μεγάλη οικονομική κρίση με τον αντίκτυπο που είχε στην ελληνική οικονομία γενικότερα, και στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ειδικότερα.

Ο έλεγχος της επίδρασης, από την υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, ερευνήθηκε μέσω μέτρησης της συνάφειας της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης. Χρησιμοποιήθηκε το μοντέλο του Όλσεν, το οποίο παρέχει την σύνδεση μεταξύ την χρηματιστηριακής τιμής και δύο ανεξάρτητων λογιστικών μεταβλητών. Οι μεταβλητές, στην παρούσα εργασία, θα είναι η λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή και τα κέρδη ανά μετοχή. Για την χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών λάβαμε υπόψη την τιμή κλεισίματος στο τέλος κάθε χρήσης, μεταξύ του 1998 και του 2015.

Λέξεις Κλειδιά:

Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, Τραπεζικά Ιδρύματα, Οικονομικές καταστάσεις, Οικονομική κρίση

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες	3
Περίληψη	4
Κεφάλαιο 1^ο	7
1.1 Εισαγωγή.....	7
1.2 Βασικές Έννοιες - Όροι	8
1.3 Σκοπός και Ερευνητικά ζητήματα	9
1.4 Δομή Εργασίας	10
Κεφάλαιο 2^ο	11
2.1 Εισαγωγικά.....	11
2.2 Ερευνητική βιβλιογραφία.....	11
2.3 Συμπεράσματα Ενότητας	14
Κεφάλαιο 3^ο	15
3.1 Συνοπτική παρουσίαση των Τραπεζικών Ιδρυμάτων	15
3.1.1 Τράπεζα της Ελλάδος.....	15
3.1.2 Alpha Bank	17
3.1.3 Eurobank Ergasias	18
3.1.4 Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.....	19
3.1.5 Τράπεζα Πειραιώς.....	20
3.2 Οι Οικονομικές Καταστάσεις των Τραπεζών	21
3.2.1 Ποιοτικά χαρακτηριστικά των οικονομικών καταστάσεων	22
3.3 Οι διαφορές μεταξύ των ΔΛΠ και ΕΛΠ	23
3.3.1 Χορηγήσεις	24
3.3.2 Χρεόγραφα	24
3.3.3 Παράγωγα	25
3.3.4 Αναβαλλόμενοι φόροι	26
3.3.5 Υπεραξία από εξαγορές και συγχωνεύσεις	26
3.3.6 Υποχρεώσεις για συνταξιοδοτικές παροχές	27
Κεφάλαιο 4^ο	28
4.1 Χρηματοοικονομική Ανάλυση των Τραπεζών με χρήση Αριθμοδεικτών	28
4.1.1 Δείκτης απόδοσης ενεργητικού (return on assets ROA)	28
4.1.2 Δείκτης Απόδοση ιδίων κεφαλαίων (return On Equity ROE)	31
4.1.3 Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους	34

4.1.4 Δείκτης Εκμετάλλευσης Ενεργητικού	37
4.1.5 Συνολική λειτουργική αποτελεσματικότητα	39
4.2 Δείκτες Ρευστότητας	42
4.2.1 Δείκτης Χορηγήσεις προς Καταθέσεις	42
4.2.2 Αριθμοδείκτης Συνολικού Ενεργητικού προς καταθέσεις	45
4.3 Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας	48
4.3.1 Αριθμοδείκτης Σχέσεων Κεφαλαίων	48
4.3.2 Ίδια κεφάλαια προς Χορηγήσεις	51
4.3.3 Ίδια κεφάλαια προς Καταθέσεις	53
Κεφάλαιο 5^ο	57
5.1 Περιγραφικά στατιστικά στοιχεία και συσχέτιση	57
5.2 Παλινδρόμηση στην συνάφεια της αξίας των λογιστικών μεταβλητών	59
5.2.1 Αποτελέσματα παλινδρομήσεων.....	62
Κεφάλαιο 6^ο	65
6.1 Συμπεράσματα	65
6.2 Περιορισμοί και προτάσεις μελλοντικής έρευνα	66
Βιβλιογραφία	67
Ελληνική	67
Ξένα	68
Ηλεκτρονικές Διαδικτυακές Σελίδες	70

Κεφάλαιο 1^ο

Εισαγωγικά

1.1 Εισαγωγή

Η απελευθέρωση των κεφαλαιαγορών και χρηματαγορών σε παγκόσμιο επίπεδο, διεθνοποίησε την ανάγκη και τη δυνατότητα δανειοδότησης των επιχειρήσεων του ιδιωτικού αλλά και δημόσιου τομέα. Κατ' ακολουθία της ανωτέρω συνθήκης, οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων εξετάζονται πλέον από χρήστες διαφορετικών χωρών, όπου ισχύουν διαφορετικοί κανόνες απεικόνισης της περιουσίας και του οικονομικού αποτελέσματος τους. Δημιουργήθηκε έτσι μία νέα ανάγκη για θέσπιση κοινών λογιστικών κανόνων, για όλες τις επιχειρήσεις και τους δημόσιους οργανισμούς, ανεξάρτητα από τη χώρα που εδρεύει η εγκατάστασή τους. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, είναι το σύστημα διεθνών ενιαίων λογιστικών κανόνων που θεσπίστηκε για να καλυφθεί η ανάγκη αυτή.

Η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) ιδρύθηκε το 1973 στο Λονδίνο με σκοπό την εκπόνηση και έκδοση λογιστικών προτύπων, και την προώθηση της παγκόσμιας αποδοχής και εφαρμογής τους. Το 2001 συστάθηκε το International Accounting Standards Committee Foundation (IASCF), ένας μη-κερδοσκοπικός οργανισμός με έδρα το Delaware των Η.Π.Α., ο οποίος αποτελεί την μητρική εταιρία που περιλαμβάνει την IASB, η οποία είναι υπεύθυνη για την έκδοση των λογιστικών προτύπων. Τον Απρίλιο του ίδιου έτους η IASB μετονομάστηκε σε IASB. Τον Μάρτιο του 2002 αποφασίστηκε ότι όλα τα πρότυπα που θα εκδίδονται από την IASB θα ονομάζονται Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, ενώ τα πρότυπα που είχαν εκδοθεί μέχρι το 2001, από την IASB, θα ονομάζονται Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Το 2005 ήταν το πρώτο έτος εφαρμογής των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς στις εισηγμένες εταιρίες των 27 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βαθμιαία ακολούθησαν και άλλες χώρες στην αντικατάσταση των λογιστικών τους προτύπων με αυτή των ΔΠΧΑ, όπως η Ρωσία, η Αυστραλία, η Νότια Αφρική, η Νέα Ζηλανδία, το Μεξικό, ο Καναδάς, η Αργεντινή, η Βραζιλία και η Νότια Κορέα. Το έτος 2010 ο οργανισμός άλλαξε την επωνυμία του σε International Financial Reporting Standards Foundation.

Τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς εξασφαλίζουν μία κοινή «γλώσσα» ανάμεσα στις οικονομικές καταστάσεις που συντάσσουν οι επιχειρήσεις, στις χώρες στις οποίες τα εφαρμόζουν. Μέσω της χρήσης των ενιαίων λογιστικών προτύπων αποφεύγονται οι αντιθέσεις, καθώς η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων στηρίζεται σε ένα σύνολο πρότυπων διαδικασιών, μεταξύ των οποίων υπάρχει λογική συνέχεια και συνέπεια. Η συμμόρφωση με τους κανόνες των προτύπων βοηθά στην εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων.

Η καθιέρωση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, ως το κύριο μέσο έκφρασης της λογιστικής επιστήμης, στοχεύει, διευρύνοντας την συγκρισιμότητα των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων, στην ενιαία αγορά, και στη δημιουργία προϋποθέσεων για μια ολοκληρωμένη αγορά κεφαλαίων.

Αντίθετο στην δομή των ΔΠΧΑ και του πληροφοριακού τους χαρακτήρα, βρίσκεται το οικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας. Η Ελλάδα είναι μια τραπεζική κεφαλαιαγορά, γεγονός που προσαρμόζει τις εταιρικές αναφορές προς την προστασία των πιστωτών, ενώ τα ΔΠΧΑ είναι λογιστικά πρότυπα που εστιάζουν περισσότερο στις ανάγκες των επενδυτών και όχι στους πιστωτές. Ως εκ τούτου, λαμβάνοντας υπόψη το αντισταθμιστικό πολιτιστικό και οικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας, η υιοθέτηση των ΔΠΧΑ από την Ελληνική Δημοκρατία εισήγαγε αρκετές προβλέψεις οι οποίες υποσκάπτουν τις καθιερωμένες λογιστικές πρακτικές πολλών ετών.

1.2 Βασικές Έννοιες - Όροι

Κύρια όργανα κατάρτισης των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς είναι το Σώμα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.B.) , η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.C.) , η Επιτροπή Διερμηνειών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (I.F.R.S.C.) , η Συμβουλευτική Επιτροπή Προτύπων (S.A.C.) και η Ευρωπαϊκή Ένωση

Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο: Είναι οι λογιστικοί κανόνες αποτύπωσης των οικονομικών αποτελεσμάτων, που εφαρμόζανε όλες οι επιχειρήσεις μέχρι το τέλος της χρήσης 2014. Θεσπίστηκαν το 1980 με Προεδρικό Διάταγμα¹ και η πρώτη εφαρμογή τους ξεκίνησε το 1987. Από την 31^η Δεκεμβρίου του 2014 έπαυσαν να ισχύουν. Η πρώτη απόπειρα της ελληνικής δημοκρατίας να δημιουργήσει τα δικά της λογιστικά

¹ Προεδρικό Διάταγμα 1123/1980

πρότυπα εμφανίζεται το 1835, που υιοθετεί, μεταφράζει και εφαρμόζει τα γαλλικά λογιστικά πρότυπα. Το 1920 έρχεται ο νόμος για τις ανώνυμες εταιρίες, που χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα και διευρύνεται συνεχώς.

Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα: Είναι οι νέοι λογιστικοί κανόνες αποτύπωσης των οικονομικών αποτελεσμάτων, που είναι υποχρεωμένες όλες οι επιχειρήσεις να τηρούν από 1^η Ιανουαρίου του 2015. Η δομή των ΕΛΠ είναι βασισμένη στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, αλλά διατηρεί κάποιες διαφοροποιήσεις, σε ορισμένους οικονομικούς τομείς.

Οικονομικές Καταστάσεις: Όλες οι συναλλαγές και τα γεγονότα που καταχωρούνται στα λογιστικά αρχεία, ενσωματώνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της περιόδου. Αποτελούν ενιαίο σύνολο και παρουσιάζουν εύλογα (εύλογη παρουσίαση), από κάθε ουσιώδη άποψη, τα αναγνωριζόμενα περιουσιακά στοιχεία (στοιχεία του ενεργητικού), τις υποχρεώσεις, την καθαρή θέση, τα στοιχεία εσόδων, εξόδων, κερδών και ζημιών, καθώς και τις χρηματοροές της εκάστοτε περιόδου.

1.3 Σκοπός και Ερευνητικά Ζητήματα

Ο σκοπός της εργασίας είναι να ελέγξει την μεταβολή των οικονομικών στοιχείων στον τραπεζικό κλάδο, και την μεταβολή της ποιότητας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων τους. Εξετάζοντας τα οικονομικά στοιχεία της περιόδου 1998 – 2015, όπου παρεμβαίνουν διάφορες μεταρρυθμιστικές ή απορρυθμιστικές συνθήκες (όπως η μετάβαση στα νέα λογιστικά πρότυπα, η εφαρμογή της Βασιλείας II, αλλά και η οικονομική κρίση που απορρύθμισε την αγορά, και κατ' επέκταση τον τραπεζικό κλάδο), θέλουμε να ελέγξουμε το αποτύπωμα που άφησαν στις οικονομικές καταστάσεις, και κατά πόσο συνέβαλαν, θετικά ή αρνητικά, στην διαμόρφωση της λογιστικής πληροφόρησης.

Αναλυτικότερα, ελέγχουμε την βελτίωση των οικονομικών καταστάσεων των συστημικών τραπεζών, όπως παρουσιάζονται στο τέλος κάθε χρήσης, μεταξύ των ετών πριν από την υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΑ, και των ετών μετά την εφαρμογή τους. Επίσης ο συγκεκριμένος έλεγχος επαναλαμβάνεται για τις τράπεζες που ασκούν εμπορική δραστηριότητα. Τέλος γίνεται έλεγχος της επιρροής της οικονομικής κρίσης

στους οικονομικούς δείκτες των ιδρυμάτων, και στην χρηματιστηριακή τιμή των τραπεζικών ιδρυμάτων.

1.4 Δομή Εργασίας

Η διπλωματική εργασία αποτελείται από 6 κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναπτύσσονται οι ιστορικές διαδρομές των λογιστικών προτύπων και δίδονται μερικές βασικές έννοιες που θα συναντήσουμε στα επόμενα κεφάλαια.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην ερευνητική βιβλιογραφία που μελετήθηκε και στα αποτελέσματα των ερευνών τους.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρονται οι ιστορικές διαδρομές των εξεταζόμενων τραπεζικών ιδρυμάτων, καθώς και η περαιτέρω ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων, με τις διαφορές μεταξύ των ΕΛΠ και ΔΛΠ.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αποτυπώνεται η οικονομική εικόνα των τραπεζικών ιδρυμάτων, σε διάστημα 18 ετών, με χρήση τραπεζικών αριθμοδεικτών.

Στο πέμπτο κεφάλαιο διεξάγεται η οικονομετρική έρευνα της διπλωματικής, με χρήση των Περιγραφικών στατιστικών, της συσχέτισης και τον έλεγχο της συνάφειας της αξίας.

Τέλος στο έκτο κεφάλαιο αναπτύσσονται τα παραγόμενα συμπεράσματα και οι περιορισμοί που προέκυψαν από τα ερωτήματα της διπλωματικής, καθώς και οι προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

Κεφάλαιο 2^ο

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Εισαγωγικά

Στο παρόν κεφάλαιο αναφέρονται οι ερευνητικές βιβλιογραφίες που μελέτησαν το πρόσημο της ποιοτικής μεταβολής των οικονομικών καταστάσεων, σε οντότητες που ακολούθησαν την εφαρμογή των ΔΠΧΑ/ΔΛΠ. Στις περισσότερες έρευνες, πραγματοποιείται μια βαθύτερη μελέτη δεικτών και μεγεθών, που ποικίλουν ανάλογα με το ύφος και το ερώτημα της εκάστοτε έρευνας. Το ερώτημα της παρούσας έρευνας το συναντάμε σε όλες τις αναφερόμενες βιβλιογραφίες, με τις όποιες διαφοροποιήσεις έχει η κάθε μία, ως κεντρικό ζητούμενο.

2.2 Ερευνητική βιβλιογραφία

Οι Π. Δημητρόπουλος, Δ. Αστερίου, Δ. Κουσενίδης, και Σ. Λεβέντης (2013) δημοσίευσαν την έρευνα τους για τον αντίκτυπο της εφαρμογής των ΔΠΧΑ στις οικονομικές καταστάσεις των ελληνικών επιχειρήσεων, λαμβάνοντας δείγμα από 101 εισηγμένες εταιρίες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών για τα έτη 2001 έως 2008. Στην παλινδρόμηση που χρησιμοποίησαν έλεγξαν τη σχέση μεταξύ της χρηματιστηριακής τιμής ανά μετοχή, με την λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή και των κερδών ανά μετοχή. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι στην περίοδο μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΑ (2005-2008) βελτιώθηκε η συνάφεια της αξίας των ιδίων κεφαλαίων και των κερδών, καθώς παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση στο R^2 , στο μέγεθος και στον βαθμό σημαντικότητας τους.

Οι Ν. Καραμπίνης και Δ. Χεβάς (2009) ερεύνησαν την συνάφεια της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης, μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΑ, λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές καταστάσεις 85 εισηγμένων επιχειρήσεων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, για τα έτη 2003 έως 2006. Χρησιμοποιώντας το μοντέλο του Όλσεν συνέκριναν την χρηματιστηριακή αξία των επιχειρήσεων με την λογιστική αξία και τα κέρδη ανά μετοχή τους, 2 έτη πριν (2003-2004) την υιοθέτηση των ΔΠΧΑ και 2 έτη μετά (2005-2006). Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι βελτιώθηκε η συνάφεια

της αξίας των κερδών ανά μετοχή και της λογιστικής αξίας στην περίοδο μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΑ, καθώς παρατηρήθηκε αύξηση στο R^2 .

Ο Sibel Kargin (2013) ερεύνησε το αποτύπωμα της υιοθέτησης των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, στις οικονομικές καταστάσεις των τουρκικών επιχειρήσεων. Ασχολήθηκε με τον βαθμό συσχέτισης της λογιστικής αξίας των και των κερδών ανά μετοχή, σε σχέση με την αποτίμηση της μετοχής τους στο Χρηματιστήριο της Κωνσταντινούπολης, πριν και μετά από την εφαρμογή των ΔΠΧΑ, από το έτος 1998 έως το έτος 2011. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι η αξία των λογιστικών πληροφοριών έχει βελτιωθεί την περίοδο μετά από την υιοθέτηση των ΔΠΧΑ, σε σχέση με πριν την εφαρμογή τους, διότι η λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων και τα κέρδη ανά μετοχή έχουν μεγαλύτερη θετική επιρροή στην χρηματιστηριακή τιμή των επιχειρήσεων, καθώς παρατηρήθηκε αύξηση στο R^2 .

Σε παρόμοια αποτελέσματα κατέληξε και η έρευνα του Γεωργίου Ιατρίδη (2010), ο οποίος μελέτησε την υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων από τις επιχειρήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου, και την επίδραση τους στις οικονομικές καταστάσεις μετά την μεταβολή τους από τα Βρετανικά Λογιστικά Πρότυπα σε Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι η υιοθέτηση των ΔΠΧΑ συνέβαλε στην βελτίωση της ποιότητας των λογιστικών πληροφοριών.

Οι M. Macias και F. Muino (2011) ερεύνησαν την ποιότητα των οικονομικών καταστάσεων 1039 επιχειρήσεων 16 ευρωπαϊκών χωρών, όπου είτε η υιοθέτηση των ΔΠΧΑ είναι μερική, ήτοι η απαίτηση κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ είναι προαιρετική, ή είναι πλήρης. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι τα κέρδη και η λογιστική αξία μετοχών είναι εξίσου σημαντικά, και στις δύο κατηγορίες χωρών που ερευνώνται, στον καθορισμό της χρηματιστηριακής τιμής των μετοχών, αλλά η τιμή R^2 των χωρών που έχουν πλήρως υιοθετήσει τα ΔΠΧΑ είναι αυξημένη σε σχέση με την αντίστοιχη των χωρών που χρησιμοποιούν τα τοπικά λογιστικά πρότυπα.

Οι A. Umoren και E. R. Enang (2015) μελέτησαν την βελτίωση της αξίας συνάφειας από την υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΠΧΑ στις εμπορικές Τράπεζες της Νιγηρίας. Το δείγμα τους περιλάμβανε 12 Τράπεζες, και ερεύνησαν τις περιόδους πριν την εφαρμογή των ΔΠΧΑ, και συγκεκριμένα τα έτη 2010 και 2011, και μετά από την εφαρμογή τους, τα έτη 2012 και 2013. Με την διενέργεια της περιγραφικής

στατιστικής και της παλινδρόμησης ανέλυσαν την επίδραση της υιοθέτησης των ΔΠΧΑ στην ποιότητα της λογιστικής απεικόνισης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα κέρδη ανά μετοχή παρουσιάζουν σημαντική αύξηση κατά την περίοδο μετά την εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Α., ενώ η λογιστική αξία των μετοχών είναι σχετικώς μειωμένη κατά τη διάρκεια της περιόδου μετά από τα ΔΠΧΑ. Επίσης παρατηρήθηκε αύξηση του adjusted R² στην περίοδο μετά την υιοθέτησή τους.

Ερευνητές	Ερώτημα Έρευνας	Μεθοδολογία	Ευρήματα και Συμπεράσματα
Π. Δημητρόπουλος, Δ. Αστερίου, Δ. Κουσενίδης, Σ. Λεβέντης (2013)	Η επίδραση των ΔΠΧΑ στην λογιστική ποιότητα. Έρευνα σε 101 εισηγμένες εταιρίες στην Ελλάδα.	Μέτρηση της συνάφειας της αξίας, με εξαρτώμενη μεταβλητή την Χρηματιστηριακή Τιμή και δύο ανεξάρτητες την Λογιστική Αξία των μετοχών και τα Κέρδη ανα Μετοχή.	Παρατηρήθηκε αύξηση του R ² , αύξηση μεγέθους, θετικές και στατιστικά σημαντικές BVPS και EPS στην Post-IFRS περίοδο. Η υιοθέτηση των ΔΠΧΑ βελτίωσε την συνάφεια της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης.
N. Καραμπίνης, Δ. Χεβάς (2009)	Η επίδραση της υποχρεωτικής εφαρμογής των ΔΠΧΑ στην συνάφεια της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης. Έρευνα σε 65 εισηγμένες εταιρίες στην Ελλάδα	Μέτρηση της συνάφειας της αξίας, με εξαρτώμενη μεταβλητή την Χρηματιστηριακή Τιμή και δύο ανεξάρτητες τη Λογιστική Αξία των μετοχών και τα Κέρδη ανά μετοχή.	Παρατηρήθηκε αύξηση του R ² , θετικά και στατιστικά σημαντικά τα EPS στην Post-IFRS περίοδο. Η υιοθέτηση των ΔΠΧΑ βελτίωσε την συνάφεια της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης
Sibel Kargin (2013)	Το αποτόπωμα της εφαρμογής των ΔΠΧΑ στην συνάφεια της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης. Έρευνα σε εισηγμένες εταιρίες στην Τουρκία.	Μέτρηση της συνάφειας της αξίας, με εξαρτώμενη μεταβλητή την Χρηματιστηριακή Τιμή και δύο ανεξάρτητες την Λογιστική Αξία των μετοχών και τα Κέρδη ανα Μετοχή.	Παρατηρήθηκε αύξηση του R ² , θετικές και στατιστικά σημαντικές BVPS και EPS στην Post-IFRS περίοδο. Η υιοθέτηση των ΔΠΧΑ βελτίωσε την συνάφεια της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης.
Γεώργιος Ιατρίδης (2010)	Η ποιότητα των οικονομικών καταστάσεων. Έρευνα σε 241 εισηγμένες εταιρίες του Ηνωμένου Βασιλείου	Μέτρηση της συνάφειας της αξίας, με εξαρτώμενη μεταβλητή την Χρηματιστηριακή Τιμή και δύο ανεξάρτητες την Λογιστική Αξία των μετοχών και τα Κέρδη ανα Μετοχή.	Παρατηρήθηκε αύξηση του R ² , αύξηση μεγέθους, θετικές και στατιστικά σημαντικές BVPS και EPS στην Post-IFRS περίοδο. Η υιοθέτηση των ΔΠΧΑ βελτίωσε την συνάφεια της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης.
M. Macias, F. Muino (2011)	Η εξέταση των διπλών λογιστικών συστημάτων στην Ευρώπη. Ευρήματα από 1039 Ευρωπαϊκές εισηγμένες εταιρίες.	Μέτρηση της συνάφειας της αξίας, με εξαρτώμενη μεταβλητή την Χρηματιστηριακή Τιμή και δύο ανεξάρτητες την Λογιστική Αξία των μετοχών και τα Κέρδη.	Παρατηρήθηκε αύξηση του R ² , θετικές και στατιστικά σημαντικές BVPS και EPS στους full adopters. Η υιοθέτηση των ΔΠΧΑ βελτίωσε την συνάφεια της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης.
A. Umoren, E. R. Enang (2015)	Υιοθέτηση των ΔΠΧΑ και η συνάφεια της αξίας των οικονομικών καταστάσεων 12 Τραπεζικών Ιδρυμάτων της Νιγηρίας	Μέτρηση της συνάφειας της αξίας, με εξαρτώμενη μεταβλητή την Χρηματιστηριακή Τιμή και δύο ανεξάρτητες την Λογιστική Αξία των μετοχών και τα Κέρδη ανα Μετοχή.	Παρατηρήθηκε αύξηση του Adj.R ² , της BVPS και των EPS στην Post-IFRS περίοδο. Η BVPS εμφανίζεται να έχει μικρότερη αξία συσχέτισης απότι η EPS στην P στην Post-IFRS.

2.3 Συμπεράσματα Ενότητας

Η διεθνής βιβλιογραφία και έρευνα είναι εμφανώς κατασταλαγμένη για την βελτίωση που παρουσιάζουν οι οικονομικές καταστάσεις μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΑ. Υπάρχουν διαφοροποιήσεις στα αποτελέσματα των ανεξάρτητων μεταβλητών που χρησιμοποιήθηκαν, στο μέγεθος και την σημαντικότητα τους. Τα αποτελέσματα όμως της συνδυασμένης (R^2) συνάφειας της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης, αποτυπώνουν στις περισσότερες έρευνες, αν όχι σε όλες, την βελτίωση του συγκεκριμένου δείκτη της παλινδρόμησης, στην περίοδο μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΑ, γεγονός που καθιστά τα ΔΠΧΑ ποιοτικότερα από τα εκάστοτε τοπικά λογιστικά πρότυπα.

Κεφάλαιο 3^ο

Στο παρόν κεφάλαιο αναφέρονται οι ιστορικές διαδρομές των εξεταζόμενων τραπεζικών ιδρυμάτων, και οι διάφορες οικονομικές και επενδυτικές τους επιλογές. Επίσης αναλύονται τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των οικονομικών καταστάσεων και επισημαίνονται, περιληπτικά, οι διαφορές των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων με τα νέα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.

3.1 Συνοπτική παρουσίαση των Τραπεζικών Ιδρυμάτων

3.1.1 Τράπεζα της Ελλάδος

Η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) είναι η κεντρική τράπεζα της Ελλάδας, ιδρύθηκε το 1927 και οι λειτουργίες της ξεκίνησαν τον Μάιο του 1928. Από το 1928 έως το 2002 είχε το αποκλειστικό δικαίωμα έκδοσης χαρτονομισμάτων και ήταν υπεύθυνη για τη διαμόρφωση και την άσκηση της νομισματικής πολιτικής της Ελλάδας. Από τον Ιανουάριο του 2001 η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετέχει στο σύστημα κεντρικών τραπεζών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μαζί με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Συνολικά 28 εθνικές κεντρικές τράπεζες από όλη την Ευρώπη κατέχουν τις μετοχές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, με την Τράπεζα της Ελλάδος να κατέχει, την 1η Ιανουαρίου του 2015, το 2,0332% των μετοχών της ΕΚΤ².

Είναι Ανώνυμη Εταιρία αλλά έχει κάποιους περιορισμούς καθώς δε μπορεί να λειτουργεί ως εμπορική τράπεζα και στη μετοχική της σύνθεση το ελληνικό κράτος δεν μπορεί να έχει περισσότερο από το 35% του μετοχικού της κεφαλαίου³

Το 2011 η Τράπεζα της Ελλάδος ανακοινώνει ότι το Ελληνικό Δημόσιο κατέχει 1.774.088 μετοχές της, ποσοστό 8,93% επί του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου⁴.

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει μια σειρά από αρμοδιότητες, ούσα η κεντρική τράπεζα της χώρας. Διακρίνονται ως κάτωθι αναλύεται σε αυτές που έχει αναλάβει από την

² «Εγγραφή στο κεφάλαιο». Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

³ Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος, Έκδοση Θ, 2000, Τμήμα ΙΙ, Άρθρο 9, «ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ».

⁴ Άρθρο 50, παρ. 9 του ν. 3943/2011, ΦΕΚ Α' 66/31.3.2011

Ευρωπαϊκή Κεντρική τράπεζα για την εύρυθμη λειτουργία του Ευρωσυστήματος και άλλες εσωτερικές αρμοδιότητες.

Συγκεκριμένα οι αρμοδιότητες στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος είναι οι εξής:

A) Η συμμετοχή της στην σχεδίαση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ευρωζώνης και η εφαρμογή της στην Ελλάδα, εναρμονισμένη με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Επίσης, παρέχει ρευστότητα, πρωτίστως, στα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας και διατηρεί τους λογαριασμούς που κατατίθενται τα αποθεματικά των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων.

B) Η διαχείριση μέρους του συναλλάγματος και χρυσού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας υπό τις κατευθυντήριες γραμμές της.

Γ) Η εποπτεία των μέσων πληρωμών και των συστημάτων, ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπιστία, η σταθερότητα και η αποδοτικότητα τους.

Δ) Η επίβλεψη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας ώστε να εντοπίζει παράγοντες που θα μπορούσαν να επιφέρουν αστάθεια στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και η αξιολόγηση της ανθεκτικότητας του.

E) Η συλλογή και αποστολή, στην ΕΚΤ, στοιχείων που αφορούν τα τραπεζικά επιτόκια αλλά και στοιχείων που συγκροτούν τη νομισματική στατιστική, δηλαδή τα στοιχεία του ενεργητικού – παθητικού των τραπεζικών ιδρυμάτων και των αμοιβαίων κεφαλαίων διαχείρισης διαθεσίμων.

ΣΤ) Η έκδοση τραπεζογραμματίων ευρώ, μετά από την έγκριση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, όπως επίσης και η κυκλοφορία και διαχείριση των τραπεζογραμματίων και κερμάτων στην Ελλάδα.

Οι εσωτερικές αρμοδιότητες της είναι:

A) Η εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και την εποπτεία και τον έλεγχο των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων καθώς και των διαμεσολαβητών στις ασφαλίσεις.

B) Η διαχείριση του Συστήματος Παρακολούθησης Συναλλαγών επί Τίτλων με Λογιστική Μορφή (Αυλοι Τίτλοι) και της Ηλεκτρονικής Δευτερογενούς Αγοράς Τίτλων (ΗΔΑΤ)

Γ) Η διακράτηση και διαχείριση των συναλλαγματικών διαθεσίμων της χώρας.

Δ) Η τήρηση τρεχούμενων και προθεσμιακών λογαριασμών του Ελληνικού Δημοσίου και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου για τις εγχώριες ανάγκες τους και την εξυπηρέτηση του εξωτερικού χρέους.

Ε) Η κατάρτιση και δημοσίευση των νομισματικών και πιστωτικών μεγεθών που αφορούν την ελληνική οικονομία. Επίσης υπολογίζει και δημοσιεύει τα μέσα επιτόκια που εφαρμόζουν τα ελληνικά τραπεζικά ιδρύματα στις διάφορες κατηγορίες καταθέσεων και χορηγήσεων.

ΣΤ) Η δημοσίευση κάθε Απρίλιο της Έκθεσης του Διοικητή της ΤτΕ για την ελληνική οικονομία που απεικονίζει τις επιδόσεις και τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας. Επίσης η δημοσίευση κάθε χρόνο τον Φεβρουάριο και τον Οκτώβριο της Ετήσιας Έκθεσης για τη Νομισματική Πολιτική και της Ενδιάμεσης Έκθεσης για τη Νομισματική Πολιτική αντίστοιχα, οι οποίες κατατίθενται στο Ελληνικό Κοινοβούλιο και το Υπουργικό Συμβούλιο.

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει στην επικράτεια της Ελλάδας ένα κεντρικό κατάστημα με έδρα στην Αθήνα, 17 υποκαταστήματα στις πρωτεύουσες των περιφερειακών νομών , 5 θυρίδες και 33 πρακτορεία στις ΔΟΥ των πόλεων όπου λειτουργούν.

3.1.2 Alpha Bank

Το 1879 ιδρύεται στην Καλαμάτα από τον Ιωάννη Φωτόπουλο η εμπορική επιχείρηση με την επωνυμία «Ι.Φ. Κωστοπούλου και Σία Ε.Ε.», η οποία θα επεκταθεί εν συνεχεία και στις τραπεζικές υπηρεσίες το έτος 1916. Το 1922 ιδρύεται νέο τραπεζικό κατάστημα στην Αθήνα το οποίο θα συγχωνευτεί με την Τράπεζα Καλαμών, το 1924, και θα δημιουργηθεί μια νέα τράπεζα με επωνυμία «Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως». Το 1925 επεκτείνεται δημιουργώντας υποκαταστήματα στην Πελοπόννησο ενώ παράλληλα εισέρχονται οι μετοχές της στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Το 1947 αλλάζει η επωνυμία της σε «Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως», μετέπειτα, το 1972 σε «Τράπεζα Πίστεως», το 1994 σε «Alpha Τράπεζα Πίστεως», και τέλος, το 2000 μετά την εξαγορά της Ιονικής Τράπεζας μετονομάστηκε σε «Alpha Bank», επωνυμία που έχει μέχρι και σήμερα.

Την 1 Φεβρουαρίου 2013, σε συνέχεια της συμφωνίας εξαγοράς της Εμπορικής Τραπέζης την 16 Οκτωβρίου 2012 από την Alpha Bank A.E. μετά της Crédit Agricole S.A. και της λήψεως των οικείων κανονιστικών εγκρίσεων από τις Ελληνικές και Κυπριακές Κεντρικές Τράπεζες και Επιτροπές Ανταγωνισμού, το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Εμπορικής μεταβιβάστηκε από την Crédit Agricole στην Alpha Bank. Η νομική συγχώνευση δι' απορροφήσεως της Εμπορικής Τραπέζης από την Alpha Bank ολοκληρώθηκε την 28 Ιουνίου 2013.

Η εξαγορά των εργασιών Λιανικής Τραπεζικής της Citibank στην Ελλάδα ολοκληρώθηκε επιτυχώς την 30 Σεπτεμβρίου 2014.

Το δίκτυο της Alpha Bank απαριθμεί 557 καταστήματα σε όλη την ελληνική επικράτεια, καθώς και 272 καταστήματα στις Αλβανία, Κύπρο, Ρουμανία, Σερβία και Μεγάλη Βρετανία.

Το προσωπικό που απασχολείται από τον όμιλο, κατά την 31.12.2015, ήταν 14.779 άτομα και στην Τράπεζα 9.729 άτομα.

3.1.3 Eurobank Ergasias

Ιδρύθηκε το 1990 με την επωνυμία «Ευρωεπενδυτικής Τράπεζας Α.Ε.», με ειδίκευση στους τομείς της Επενδυτικής Τραπεζικής και του Private Banking. Το 1995 απέκτησε το 75% της EFG Private Bank (Luxembourg) S.A., ενώ ένα χρόνο αργότερα εξαγόρασε την Interbank Ελλάδος Α.Ε., από τη μητρική εταιρία Consolidated Eurofinance Holdings (CEH) S.A., όπου και τελικά συγχωνεύτηκαν το 1997 μετονομάζοντας τη νέα τράπεζα σε «Τράπεζα EFG Eurobank Α.Ε.». Την ίδια χρονιά είχε προηγηθεί η εξαγορά του δικτύου καταστημάτων της Credit Lyonnais Grece S.A.. Το 1998 η Deutsche Bank αποκτά το 10% της EFG Eurobank, και τον ίδιο χρόνο οι CEH και EFG Eurobank εξαγοράζουν από κοινού ποσοστό 18,4% στην Τράπεζα Εργασίας.

Το 1999 η EFG Eurobank εισάγεται στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, ενώ το επόμενο έτος, κατόπιν της συγχώνευσης της με την Τράπεζα Αθηνών και την Τράπεζα Κρήτης, θα αλλάξει την επωνυμία της σε «Τράπεζα EFG Eurobank Ergasias Α.Ε.».

Το 2000 η EFG Eurobank Αποκτά το 19,25% της Banc Post S.A. Ρουμανίας , ενώ αργότερα συγχωνεύεται με την Τράπεζα Εργασίας και μετονομάζεται σε «Τράπεζα EFG Eurobank Ergasias A.E.»

Από το 2002 έως το 2007 θα προχωρήσει σε μια σειρά εξαγορών και συγχωνεύσεων τραπεζών στα βαλκάνια (Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία), την Πολωνία, την Τουρκία και την Κύπρο.

Το 2011 συγχωνεύεται απορροφώντας τη ΔΙΑΣ Α.Ε.Ε.Χ. και ένα χρόνο αργότερα προχωρά στην πώληση της Eurobank Tekfen (Τουρκία) στην Burgan Bank, μεταβιβάζει το μερίδιο 70% της Polbank EFG (Πολωνία) στην Raiffeisen Bank International και μετονομάζει τον όμιλο και αλλάζει την επωνυμία της Τράπεζας σε «Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E.».

Το 2013 ολοκληρώνεται η ανακεφαλαιοποίηση της Eurobank από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Επίσης την ίδια χρονιά, ο όμιλος Eurobank διευρύνεται με την εξαγορά του Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου Ελλάδος και της Νέας Proton Bank.

Το Μάιο του 2014, έπειτα της ολοκλήρωσης της Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου κατά €2.864.000, το 64,6% των κοινών μετοχών κατέχεται από θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές.

Το Νοέμβριο του 2015, μετά την ολοκλήρωση της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου €2.038.920.000 με τη συμμετοχή αποκλειστικά ιδιωτικών κεφαλαίων, το 97,62% ανήκει σε θεσμικούς και ιδιώτες μετόχους. Νωρίτερα τον ίδιο χρόνο είχε εξαγοράσει τις εργασίες του Καταστήματος Βουλγαρίας της Alpha Bank από την Eurobank Bulgaria AD («Postbank»).

Η Τράπεζα Eurobank Ergasias διαθέτει πάνω από 500 καταστήματα και 800 ATM σε όλη την Ελλάδα. Το προσωπικό που απασχολείται στον όμιλο, κατά την 31.12.2015, είναι 17.309 και στην τράπεζα 9.087 άτομα.

3.1.4 Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. ιδρύθηκε το 1841 και εισήχθη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών το 1880. Το 1891 η Τράπεζα ίδρυσε την Ελληνική

Εταιρεία Γενικών Ασφαλίσεων «Η Εθνική» και το 1927 την Εθνική Κτηματική Τράπεζα.

Μέχρι την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος το 1928, η Τράπεζα είχε το εκδοτικό προνόμιο στην Ελλάδα και ήταν υπεύθυνη για την έκδοση του νομίσματος. Το 1953, η Τράπεζα συγχωνεύτηκε με την «Τράπεζα Αθηνών». Μέσα στο 1998, η Τράπεζα προέβη στη συγχώνευση δι' απορροφήσεως της θυγατρικής της «Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.», η οποία είχε προέλθει από τη συγχώνευση δύο πρώην θυγατρικών της εταιρειών, της «Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.» και της «Εθνική Στεγαστική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.».

Από τον Οκτώβριο 1999, η μετοχή της Τράπεζας διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Στα τέλη του 2002, η Εθνική Τράπεζα προχώρησε στη συγχώνευση δι' απορροφήσεως της θυγατρικής της "Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Αναπτύξεως ΑΕ". Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος εξαγόρασε, εντός του 2006, τη Finansbank στην Τουρκία και τη Vojvodjanska Banka στη Σερβία.

Το Δίκτυό της στην Ελλάδα αριθμεί περισσότερα από 528 Καταστήματα και πάνω από 1383 ΑΤΜ. Το προσωπικό που απασχολείται στον όμιλο, κατά την 31.12.2015, είναι 33.975 και στην τράπεζα 10.723 άτομα.

3.1.5 Τράπεζα Πειραιώς

Ιδρύθηκε το 1916 και δύο χρόνια αργότερα η μετοχή της διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Ξεκίνησε ως ιδιωτική εταιρία, όμως το 1975 πέρασε υπό κρατικό έλεγχο για να ιδιωτικοποιηθεί ξανά το 1991.

Το 1993 ξεκίνησε να δραστηριοποιείται στη Βουλγαρία, και το 1996 ίδρυσε την Tirana Bank στην Αλβανία. Από το 1997 έως το 1999 θα προβεί σε εξαγορές τραπεζών εντός και εκτός Ελλάδας. Εξαγόρασε την χρηματιστηριακή «Σίγμα – ΑΧΕΠΕΥ», εξαγόρασε την Τράπεζα Μακεδονίας-Θράκης, την Τράπεζα Credit Lyonnais Hellas, την Xiosbank, την Marathon Bank Νέας Υόρκης, την Pater Credit Bank Ρουμανίας, απορρόφησε την Chase Manhattan Bank Αθήνας, την National Westminster Ελλάδας, και ίδρυσε κατάστημα στο Λονδίνο.

Προχώρησε το 2000 σε συγχώνευση με απορρόφηση των Xiosbank και Τράπεζα Μακεδονίας-Θράκης, ενώ τρία χρόνια αργότερα θα συγχωνεύσει με απορρόφηση την ETBAbank. Το 2004 συγχωνεύθηκε απορροφώντας τη Σίγμα – ΑΧΕΠΕΥ. Από το 2005 έως το 2007 θα προβεί σε εξαγορές τραπεζών εκτός Ελλάδας, της βουλγαρικής Τράπεζας Eurobank (μετονομάστηκε σε Piraeus Bank Bulgaria), της σερβικής Τράπεζας Atlas Banka (νυν Piraeus Bank Beograd) και της αιγυπτιακής Τράπεζας Egyptian Commercial Bank (νυν Piraeus Bank Egypt), της ουκρανικής τράπεζας International Commerce Bank (νυν Piraeus Bank ICB) και συμφωνία εξαγοράς του τοπικού δικτύου της Arab Bank στην Κύπρο.

Το 2012 η Τράπεζα Πειραιώς θα απορροφήσει τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του υγιούς τμήματος της Αγροτικής Τράπεζας Α.Ε., και θα προβεί στην εξαγορά του συνολικού ποσοστού συμμετοχής της Societe Generale στη Γενική Τράπεζα. Τον επόμενο χρόνο θα αποκτήσει το σύνολο των εργασιών και υπηρεσιών θεματοφυλακής, εκκαθάρισης και διακανονισμού συναλλαγών των καταστημάτων των τριών Κυπριακών τραπεζών και των εργασιών των καταστημάτων της CPB στην Ελλάδα που αφορούν στην αντιπροσώπευση και διανομή μεριδίων ΟΣΕΚΑ⁵. Επίσης θα προχωρήσει στην απόκτηση όλων των καταθέσεων, δανείων και καταστημάτων στην Ελλάδα της Τράπεζας Κύπρου, της Cyprus Popular Bank και της Ελληνικής Τράπεζας. Μέσα στο 2013 θα ολοκληρωθεί η εξαγορά του συνολικού ποσοστού συμμετοχής (100%) της Millennium BCP στη θυγατρική της στην Ελλάδα Millennium Bank S.A.. Το 2015 Η Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. απέκτησε την απόκτηση του “υγιούς” τμήματος της Πανελληνίας Τράπεζας Α.Ε..

Το δίκτυο της Τράπεζας Πειραιώς απαριθμεί 721 καταστήματα και 1606 ΑΤΜ σε όλη την ελληνική επικράτεια. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού κατά την 31/12/2015, ήταν στην Τράπεζα 14.326 άτομα και στον Όμιλο 20.719 άτομα.

3.2 Οι Οικονομικές Καταστάσεις των Τραπεζών

Οι οικονομικές καταστάσεις είναι το μέσο πληροφόρησης των ενδιαφερομένων εκτός επιχείρησης, και γενικότερα των χρηστών. Η δομή τους συντίθεται με πίνακες, που

⁵ Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες

αντλούν από τα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης. Οι πίνακες αυτοί περιλαμβάνουν:

- α) Τον Ισολογισμό
- β) την Κατάσταση Αποτελεσμάτων
- γ) την Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης
- δ) Την Κατάσταση Χρηματοροών
- ε) το Προσάρτημα.

3.2.1 Ποιοτικά χαρακτηριστικά των οικονομικών καταστάσεων

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να έχουν κάποια ποιοτικά χαρακτηριστικά, όπως:

1. Η αυτοτέλεια των χρήσεων

Θα πρέπει να απεικονίζεται η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων, τα έσοδα και έξοδα, οι ταμειακές εισροές και εκροές, αλλά και οι μεταβολές στα κεφάλαια για τη χρήση που δηλώνεται στις οικονομικές καταστάσεις και για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

2. Η συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Θεωρείται δεδομένο από τα Δ.Π.Χ.Α. η επ' αορίστον συνέχιση λειτουργίας της εκάστοτε επιχείρησης. Όταν αυτή η υπόθεση δεν ισχύει τότε θα πρέπει να γίνει γνωστοποίηση στις οικονομικές καταστάσεις, διαφοροποιώντας έτσι τον τρόπο παρουσίασης τους.

3. Η κατανοητότητα

Η κατανοητότητα ορίζεται σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., ως η ορθή και συνεπής παρουσίαση των οικονομικών πληροφοριών, αφού τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων έχουν κατηγοριοποιηθεί, χαρακτηριστεί και αποτιμηθεί σωστά.

4. Η συνέφεια

Η πληροφόρηση που παρέχεται με τις οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να έχει προστιθέμενη αξία στη λήψη μιας επενδυτικής απόφασης είτε παρέχοντας εκτιμήσεις

για το μέλλον είτε επιβεβαιώνοντας τις υπάρχουσες αξίες αλλά και την μεταξύ τους συσχέτιση.

5. Η αξιοπιστία

Οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να διακρίνονται από συνάφεια και αξιοπιστία, ώστε η πληροφόρηση που λαμβάνεται να είναι άμεσα αξιοποιήσιμη.

6. Η συγκρισιμότητα

Οι πληροφορίες που παρέχουν στους χρήστες οι οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να είναι εύκολα συγκρίσιμες με τις αντίστοιχες πληροφορίες μιας προηγούμενης χρήσης στην ίδια επιχείρηση αλλά, και με τις αντίστοιχες πληροφορίες μιας άλλης επιχείρησης.

7. Η έγκαιρη πληροφόρηση

Η χρησιμότητα της πληροφόρησης των οικονομικών καταστάσεων επηρεάζεται από τη χρονική στιγμή της δημοσιοποίησης της, καθώς επηρεάζει αντιστοίχως τις αποφάσεις τους.

8. Η σπουδαιότητα

Ιδιάζοντα ρόλο στην παρουσίαση της πληροφόρησης έχει η σπουδαιότητα, καθώς στηρίζεται στη φύση και στη σχετικότητα της πληροφόρησης και της οντότητας.

9. Η πιστή απεικόνιση

Σκοπός των οικονομικών καταστάσεων είναι η παρουσίαση της πληροφόρησης με την σωστή απεικόνιση των απαραίτητων κονδυλίων, η πληροφόρηση αυτή θα πρέπει να είναι σχετική και αξιόπιστη, παρουσιάζοντας με σύνεση και ουδετερότητα την ουσία πάνω από τον τύπο σε όλες τις οικονομικές καταστάσεις και σε όλους τους βαθμούς ανάλυσης.

3.3 Οι διαφορές μεταξύ των ΔΛΠ και ΕΛΠ

Τα νέα εγχώρια λογιστικά πρότυπα που τέθηκαν σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου του 2015, έχουν ουσιαστικά αντιγράψει την δομή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, αν και υπάρχουν διαφορές μεταξύ τους, όπως θα αναλύσουμε περισσότερο παρακάτω.

3.3.1 Χορηγήσεις

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ τα δάνεια των τραπεζών θεωρούνται οικονομικά στοιχεία και διαχωρίζονται σε:

A) Δάνεια που δόθηκαν πρωταρχικά από την τράπεζα, και θα πρέπει να εμφανίζονται στην καθαρή αναπόσβεστη αξία τους.

B) Δάνεια που αγοράστηκαν από άλλους πρωταρχικούς εκδότες, και θα πρέπει να ταξινομηθούν είτε ως εμπορικά είτε ως διαθέσιμα προς πώληση.

Είναι απαραίτητη η εξειδικευμένη τεκμηρίωση για τον σχηματισμό προβλέψεων στις επισφάλειες πελατών, ενώ για γενικές προβλέψεις επισφαλών δανείων θα πρέπει να σχηματισθούν επαρκείς τεκμηριώσεις. Επίσης θα πρέπει να προσδιορίζεται η εισπράξιμη αξία τους με τη χρήση προεξόφλησης μελλοντικών ροών.

Στα ΕΛΠ τα δάνεια εμφανίζονται στους ισολογισμούς με το υπόλοιπο της απαίτησης τους, και οι προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων αφαιρούνται από το σύνολο των απαιτήσεων αυτών.

Σύμφωνα με τον Ν.2190/20 πρέπει να διενεργούνται γενικές ή και ειδικές προβλέψεις για κινδύνους επισφαλών απαιτήσεων.

3.3.2 Χρεόγραφα

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ τα χρεόγραφα διαχωρίζονται σε χαρτοφυλάκια ως εξής:

A) Εμπορικά , που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, και οποιαδήποτε μεταβολή της αξίας τους μεταφέρεται στα αποτελέσματα της χρήσης,

B) Διακρατούμενα ως τη λήξη, που αποτιμώνται στην αναπόσβεστη αξία κτήσης τους,

Γ) Διαθέσιμα προς πώληση, που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, και οποιαδήποτε μεταβολή της αξίας τους μεταφέρεται είτε στα αποτελέσματα χρήσης είτε στην καθαρή θέση.

Οι ίδιες μετοχές αποτιμώνται στην αξία κτήσης τους, αφαιρετικά από την καθαρή θέση, και το κέρδος ή ζημία που προκύπτει από την πώληση τους λογίζονται στην καθαρή θέση.

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ τα χρεόγραφα εμφανίζονται στους ισολογισμούς ως εξής:

A) Τίτλοι δεκτοί για επαναχρηματοδότηση από την Κεντρική τράπεζα,

B) Συμμετοχές,

Γ) Χρεόγραφα (όλες οι υπόλοιποι μετοχές και τίτλοι),

Η αποτίμηση όλων των παραπάνω χρεογράφων γίνεται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τρέχουσας αξίας και αξίας κτήσης τους, ενώ δεν υπάρχει διαχωρισμός χαρτοφυλακίων.

Οι ίδιες μετοχές αποτιμώνται σύμφωνα με τις γενικότερες διατάξεις και θα πρέπει να σχηματίζεται ισόποσο αποθεματικό, ενώ δεν πρέπει να ξεπερνούν το 10% του μετοχικού κεφαλαίου.

3.3.3 Παράγωγα

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ τα παράγωγα προϊόντα θεωρούνται ότι εκπληρώνουν κερδοσκοπικούς σκοπούς, εκτός από εκείνα που έχουν αποδειχθεί ότι χρησιμοποιούνται για αντιστάθμιση κινδύνου (Hedging), το οποία διακρίνονται σε:

A) Hedging εύλογης αξίας, όπου αποτιμάται στην εύλογη αξία και κάθε μεταβολή της αξίας του μεταφέρεται στα αποτελέσματα.

B) Hedging χρηματοροών, όπου αποτιμάται στην εύλογη αξία και κάθε μεταβολή της αξίας του μεταφέρεται στην καθαρή θέση.

Γ) Hedging επένδυσης σε αλλοδαπή εταιρία, εμπίπτει στο ΔΛΠ 21 «Οι επιδράσεις των μεταβολών στις τιμές συναλλάγματος», με το ποσοστό που είναι στο αποδεκτό εύρος αποτελεσματικότητας να μεταφέρεται στην καθαρή θέση, και κάθε υπέρβαση του να μεταφέρεται στα αποτελέσματα.

Στα ΕΛΠ δεν υπάρχει πλαίσιο για τα παράγωγα όπως στα ΔΛΠ. Τα παράγωγα λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο των δεδουλευμένων και εμφανίζονται εκτός ισολογισμού.

3.3.4 Αναβαλλόμενοι φόροι

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ ο φόρος εισοδήματος πρέπει να εμπίπτει στα αποτελέσματα χρήσης που αφορά. Ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζεται μετά από τη διαμόρφωση των προσωρινών διαφορών. Για να προσδιορισθούν οι προσωρινές διαφορές γίνεται σύγκριση της λογιστικής αξίας των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων με τη φορολογική τους βάση.

Στα ΕΛΠ δεν υπάρχει έννοια αναβαλλόμενης φορολογίας, ο φόρος εισοδήματος υπολογίζεται επί του φορολογικού αποτελέσματος που έχει διαμορφωθεί βάσει των φορολογικών αναμορφώσεων εσόδων και εξόδων. Λογίζεται στον πίνακα διανομής των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων.

3.3.5 Υπεραξία από εξαγορές και συγχωνεύσεις

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 22 «Ενοποιήσεις επιχειρήσεων» ως εξαγορές ορίζονται όλες οι πράξεις εξαγορών και συγχωνεύσεων, και αναγνωρίζεται άμεσα η υπεραξία. Η υπεραξία είναι η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε ή ανταλλάχθηκε και του αντίστοιχου ποσοστού της καθαρής θέσης της εταιρίας που αποκτήθηκε. Η απόσβεση της υπεραξίας δε μπορεί να υπερβεί τα 20 έτη, κάθε έτος γίνεται επανεκτίμηση του ύψους της και αν προκύψει διαφορά τότε λογίζεται ως διόρθωση. Η αρνητική υπεραξία μειώνει αναλογικά την αξία των στοιχείων που αποκτήθηκαν, ενώ όταν αυτό δεν είναι δυνατό τότε εμφανίζεται αφαιρετικά του ενεργητικού

Pooling or Unity of interest, μπορεί να αναγνωριστεί μια συγχώνευση ή εξαγορά όταν υπάρχει σχετική αναλογία στις αγοραίες αξίες των εμπλεκόμενων εταιριών, η διατήρηση περίπου ίδιων ποσοστών των εταίρων στη νέα εταιρία, και η συνάθροιση ή ανταλλαγή πλειοψηφικών πακέτων των εμπλεκόμενων εταιριών. Όλοι οι παραπάνω λόγοι πρέπει να συντρέχουν ταυτόχρονα. Επίσης δεν αναγνωρίζεται υπεραξία λογιστικά όταν αναγνωριστεί μια συγχώνευση ή εξαγορά Pooling or Unity of interest.

Στα ΕΛΠ, εφόσον αναγνωρισθεί η υπεραξία, τότε η αποσβένεται εφάπαξ ή σε 5 χρόνια με ισόποση τιμή. Δεν υπάρχουν διατάξεις στο ελληνικό δίκαιο για αρνητική υπεραξία. Οι νόμοι που αναγνωρίζουν τις συγχωνεύσεις και τις εξαγορές δέχονται ουσιαστικά το Pooling or Unity of interest ως τρόπο λογιστικοποίησης τους.

3.3.6 Υποχρεώσεις για συνταξιοδοτικές παροχές

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 «Παροχές προς εργαζομένους», η δαπάνη συνταξιοδότησης υπολογίζεται με τη μέθοδο της εκτίμησης του τελικού ύψους των παροχών. Η μέθοδος αυτή υπολογίζει το ετήσιο κόστος που απαιτείται για τη χορήγηση της παροχής αποχώρησης, επιβαρύνει τα αποτελέσματα χρήσης και το κατανέμει ισόποσα σε όλα τα έτη υπηρεσίας του εργαζομένου. Απαραίτητη είναι η αξιολόγηση του προγράμματος κάθε χρόνο από εγκεκριμένους αναλογιστές.

Στα ΕΛΠ δεν υπάρχει συγκεκριμένο πλαίσιο για τις υποχρεώσεις της τράπεζας στις συνταξιοδοτικές παροχές. Υπολογίζονται προβλέψεις για κινδύνους που πιθανολογείται ότι θα προκύψουν, το ύψος των οποίων προσεγγίζεται ποσοτικά.

Κεφάλαιο 4^ο

Χρηματοοικονομική Ανάλυση των Τραπεζών με χρήση Αριθμοδεικτών

Στο παρόν κεφάλαιο μελετήθηκαν οι οικονομικές καταστάσεις των πέντε συστημικών ελληνικών τραπεζών, και μετρήθηκαν οι μεταβολές βασικών οικονομικών αριθμοδεικτών σε 18 έτη, από το 1998 μέχρι το 2015 (σε κάποιες τράπεζες δεν ήταν δυνατό να βρεθούν στοιχεία για τις πρώτες εξεταζόμενες χρήσεις). Τα πρώτα επτά έτη, δηλαδή από το 1998 μέχρι το 2004 οι οικονομικές καταστάσεις συντάσσονταν σύμφωνα με τα τοπικά λογιστικά πρότυπα, και από το 2005 μέχρι το 2015 συντάσσονται με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Οι αριθμοδείκτες που επιλέχθηκαν για περαιτέρω μελέτη είναι οι δείκτες που αποτυπώνουν την κερδοφορία, την αποδοτικότητα, την ρευστότητα και την κεφαλαιακή επάρκεια.

4.1 Δείκτες Κερδοφορίας-αποδοτικότητας

ROA = Καθαρά Κέρδη / Συν Ενεργητικού * 100

ROE = Καθαρά Κέρδη / ίδια Κεφάλαια * 100

Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους = Καθαρά Κέρδη / λειτουργικά Έσοδα

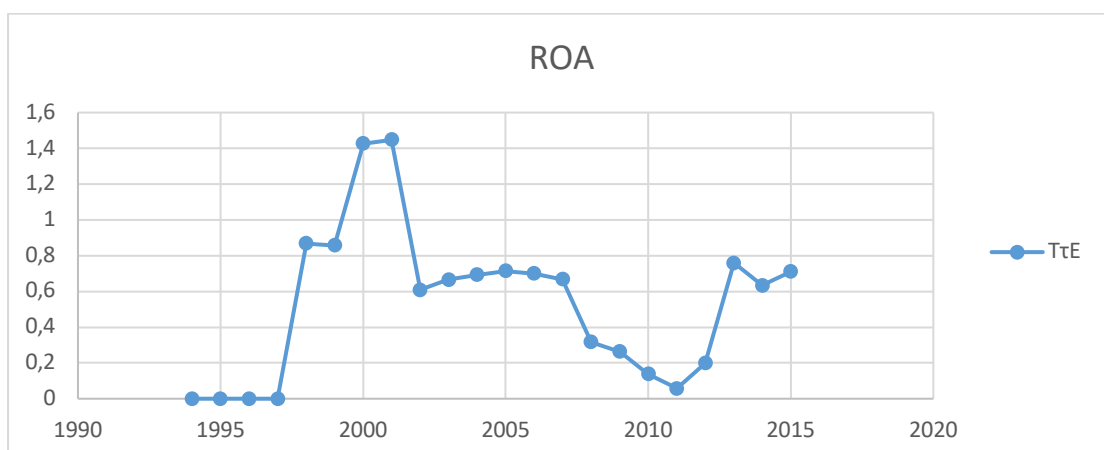
Δείκτης Εκμετάλλευσης Ενεργητικού = Συνολικά Έσοδα / Σύνολο Ενεργητικού

Συνολική λειτουργική αποτελεσματικότητα = Συνολικά έξοδα / Συνολικά Έσοδα

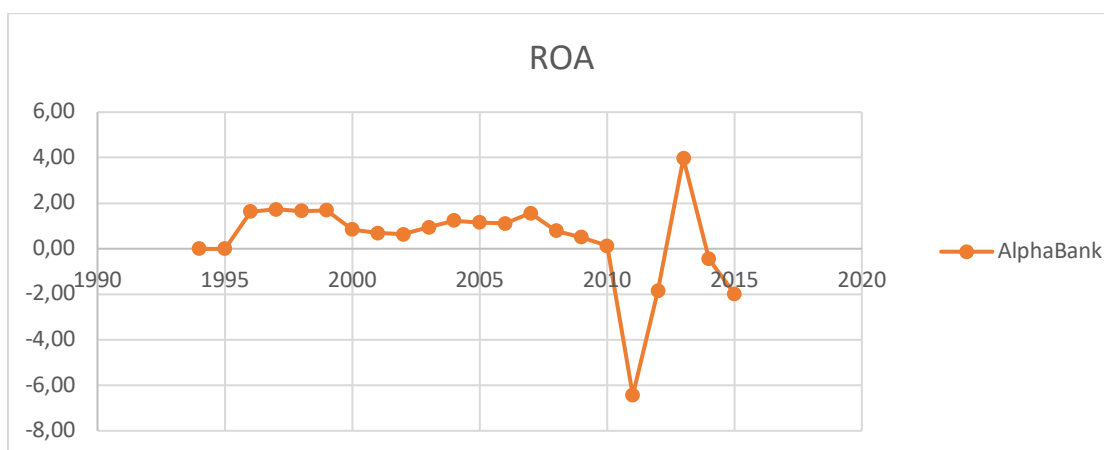
4.1.1 Δείκτης απόδοσης ενεργητικού (return on assets ROA)

Ο αριθμοδείκτης που εκφράζει τον λόγο των καθαρών κερδών ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος προς το ενεργητικό της και στην ουσία μετρά την αποδοτικότητα του συνόλου των επενδεδυμένων κεφαλαίων από την τράπεζα.

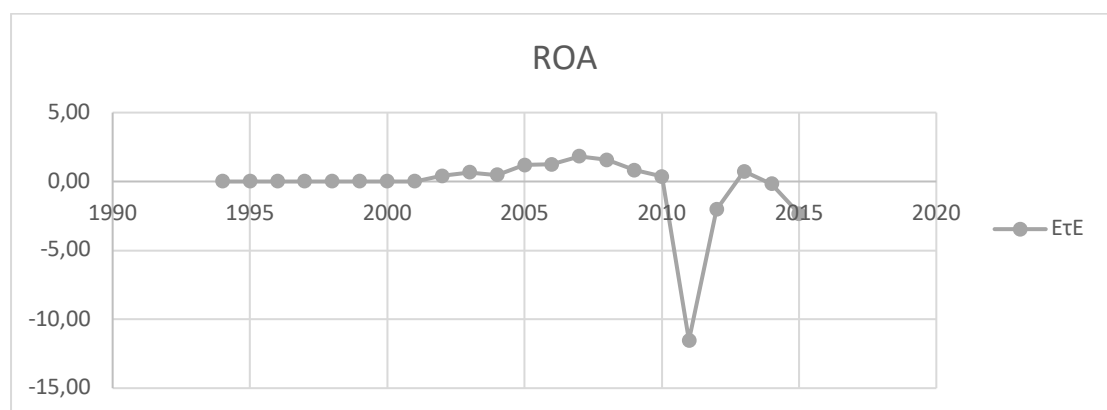
Ο αριθμοδείκτης απόδοσης ενεργητικού για την Τράπεζα της Ελλάδος ήταν στο υψηλότερο επίπεδο του το 2000 και το 2001 με 1,4 , έπειτα ακολούθησε απότομη πτώση του στο 0,6 το 2002, και μέχρι το 2007 είχε μια καμπυλωτή αυξομείωση από 0,71 έως 0,66. Τα επόμενα 4 χρόνια παρατηρήθηκε απότομη πτώση του δείκτη που έφτασε στο 0,05 και τελικά ανέκαμψε από το 2012 για να ισορροπήσει το 2015 στο 0,71 , όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

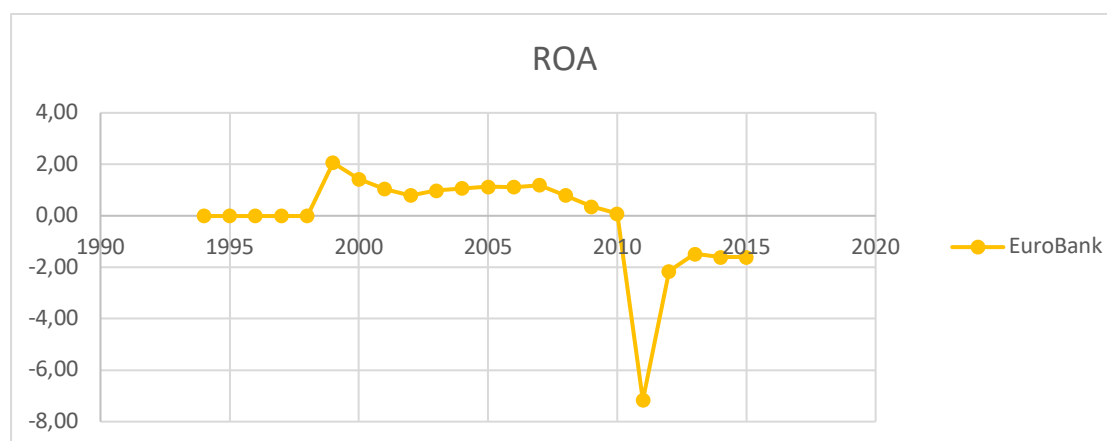
Ο αριθμοδείκτης απόδοσης ενεργητικού για την AlphaBank ήταν σταθερός στο 1,68 με 1,73 μέχρι το 1999 , από το 2000 ως το 2002 ακολούθησε μια πτωτική πορεία φτάνοντας στο 0,63 , για να ακολουθήσει μια ανοδική πορεία ως το 2007. Η πτωτική πορεία του δείκτη ξεκίνησε τον επόμενο χρόνο για να ολισθήσει το 2011 στο -6,44. Τα επόμενα 2 χρόνια παρατηρήθηκε απότομη ανοδική πορεία του δείκτη, για να ακολουθήσει απότομη πτωτική πορεία φτάνοντας το 2015 στο -1,98, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης απόδοσης ενεργητικού για την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος είχε ανοδική πορεία από το 2002 ως το 2007 φτάνοντας στο 1,82 , και τα επόμενα 3 χρόνια ακολούθησε μια πτωτική πορεία φτάνοντας τον δείκτη, το 2010, πολύ κοντά στα επίπεδα του 2002 στο 0,36. Το 2011 ως το 2015 παρατηρήθηκε μια απότομη πτώση του δείκτη στο -11,53 για να αυξηθεί ξανά απότομα το 2013 και να φτάσει τελικά στο -2,33 το 2015, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

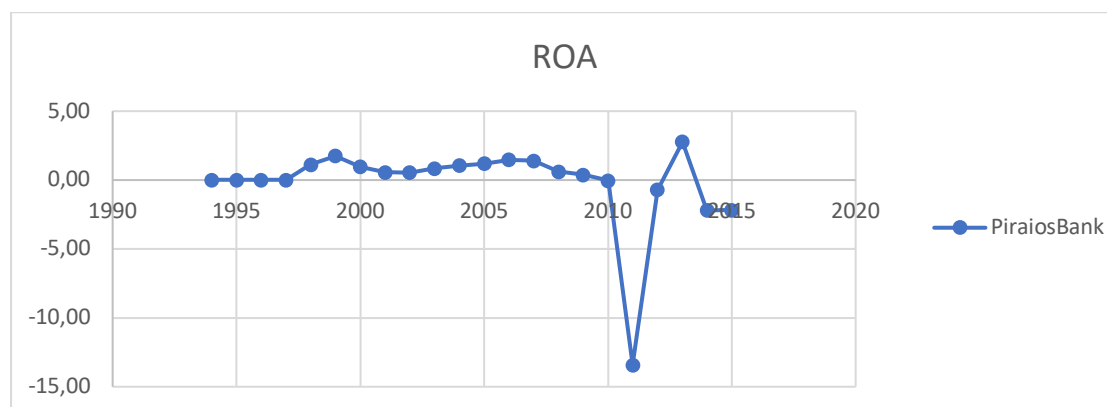

Ο αριθμοδείκτης απόδοσης ενεργητικού για την Eurobank είχε πτωτική πορεία από το 1999 μέχρι το 2002, διορθώνοντας όμως με ανοδική πορεία από το 2003 ως το 2007 φτάνοντας τον δείκτη στο 1,19. Έπειτα ακολούθησε μια σταθερή μείωση του δείκτη ως το 2010 φτάνοντας στο 0,08, για να πέσει απότομα στο -7,17 το 2011. Τα επόμενα 4 χρόνια παρατηρήθηκε απότομη ανοδική πορεία του δείκτη φτάνοντας το 2015 στο -1,61 , όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης απόδοσης ενεργητικού για την Τράπεζα Πειραιώς είχε ανοδική πορεία ως το 1999 φτάνοντας στο 1,76, και πτωτική πορεία στη συνέχεια μέχρι το 2001. Από το 2002 μέχρι το 2006 παρατηρήθηκε μια σταθερή ανοδική πορεία φτάνοντας στο

1,48 , για να ακολουθήσει μια σταθερή ομαλή πτώση του δείκτη μέχρι το 2010 φτάνοντας στο -0,04. Το επόμενο έτος παρατηρήθηκε μια απότομη πτώση του δείκτη στο -13,41 για να επανέλθει στο 2,77 το 2013 και τελικά και πέσει στο -2,17 το 2015, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

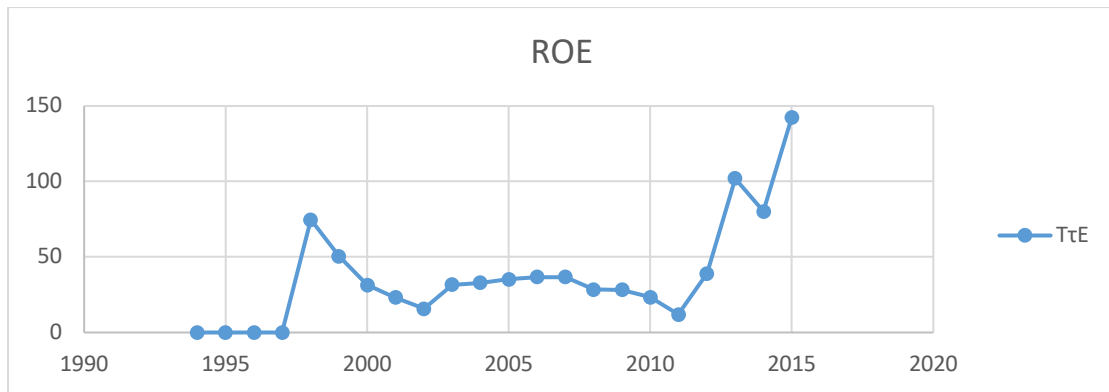

Παρατηρείται μια ιδιαίτερη απορρύθμιση του δείκτη ROA κατά το έτος 2011 σε όλα τα συστημικά τραπεζικά ιδρύματα, γεγονός που οφείλεται στη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων (PSI), το οποίο είχε ως αποτέλεσμα να καταγράψουν τεράστιες ζημιές.

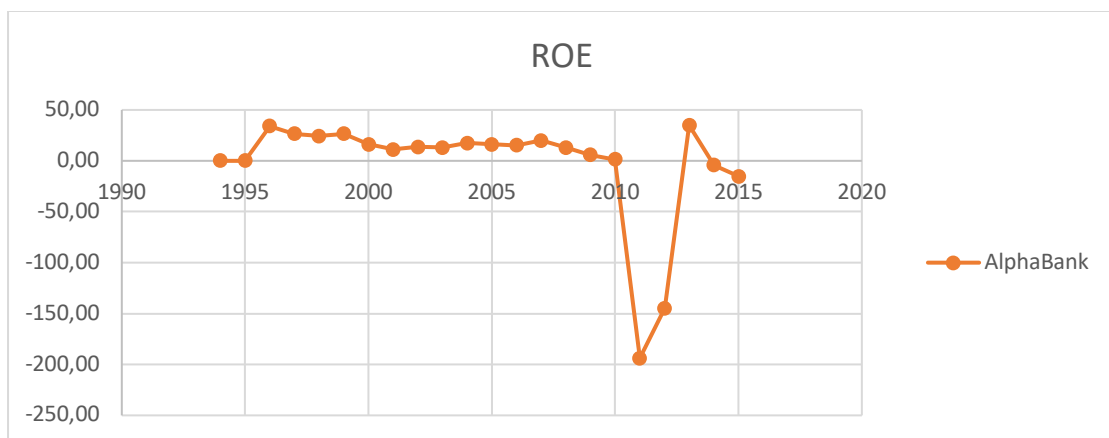
4.1.2 Δείκτης Απόδοση ιδίων κεφαλαίων (return On Equity ROE)

Ο αριθμοδείκτης που εκφράζει τον λόγο των καθαρών κερδών ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος προς τα ίδια κεφάλαια και στην ουσία μετρά το κατά πόσο χρησιμοποιεί τα κεφάλαια που αντλεί από τη διάθεση μετοχών.

Ο αριθμοδείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων για την Τράπεζα της Ελλάδος είχε πτωτική πορεία από το 1998 μέχρι το 2002 φτάνοντας από το 74,7% στο 15,7% για να ακολουθήσει μια μικρή ανοδική πορεία μέχρι στο 2007, στο 36,7%. Από το 2008 μέχρι το 2011 παρατηρήθηκε μια σταδιακή πτώση του δείκτη φτάνοντας στο 11,85%, για να ακολουθήσει μια απότομη ανοδική πορεία που έφτασε το 2015 στο 142,6% , όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

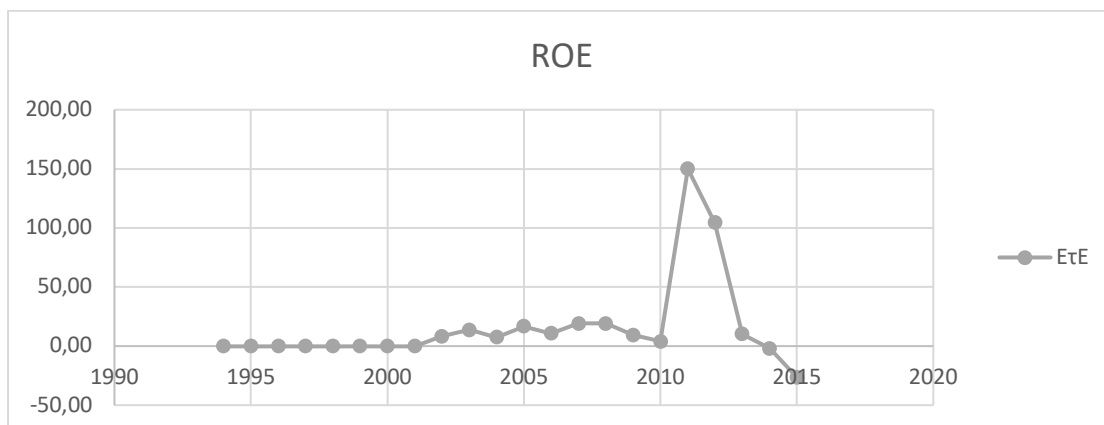

Ο αριθμοδείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων για την AlphaBank είχε πτωτική πορεία από το 1996 μέχρι το 2001 φτάνοντας από το 34% στο 11,1%, για να ακολουθήσει μια ανοδική πορεία, με μικρές διακυμάνσεις, ως το 2007, στο 19,8%. Από το 2008 μέχρι το 2010 παρατηρήθηκε η σταδιακή πτώση του δείκτη, για να σημειώσει απότομη πτώση το 2011 στο -193,8%. Τα επόμενα δυο χρόνια θα ανακάμψει ο δείκτης προσεγγίζοντας το 35%, για να σημειώσει πτωτική πορεία ως το 2015, στο -15,15%, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

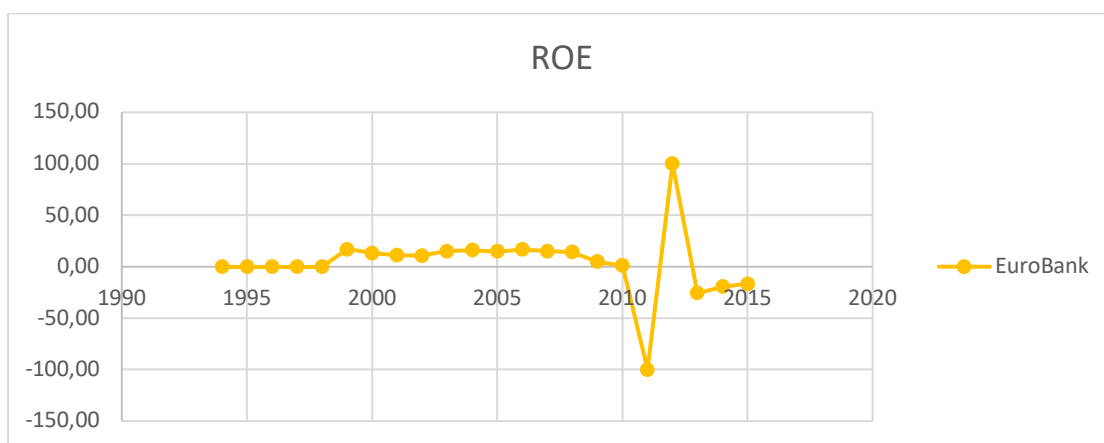

Ο αριθμοδείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων για την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος είχε ανοδική πορεία με μικρές διακυμάνσεις από το 2002 μέχρι το 2008 φτάνοντας στο 19,17%. Τα επόμενα δύο χρόνια θα παρατηρηθεί μια πτώση του δείκτη στο 4%, για να ακολουθήσει μια υπέρμετρη άνοδος της τάξης του 4871% (στο διάγραμμα παρακάτω έχει γίνει τροποποίηση του δείκτη σε 150% ώστε να είναι ευκρινείς οι διακυμάνσεις), το 2011 η Εθνική παρουσίασε μεγάλες ζημιές ενώ ταυτόχρονα είχε μικρό αρνητικό

παρονομαστή στα ίδια κεφάλαια. Από το 2012 μέχρι το 2015 παρατηρήθηκε πτωτική πορεία φτάνοντας στο -26,4%, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

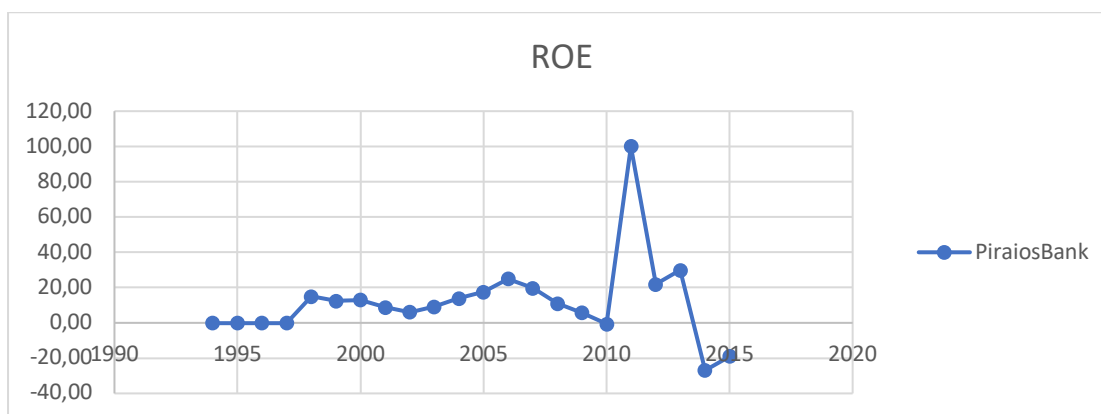

Ο αριθμοδείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων για την Eurobank είχε πτωτική πορεία από το 1999 μέχρι το 2002 φτάνοντας από το 17,1% στο 10,8% για να ανακάμψει ως το 2006 στο 16,6%. Από το 2007 μέχρι το 2010 παρατηρήθηκε μια σταθερή πτωτική πορεία του δείκτη στο 1,12% και το 2011 η απότομη πτώση του στο -62,2% (στο διάγραμμα παρακάτω έχει γίνει τροποποίηση του δείκτη σε -100% ώστε να είναι ευκρινείς οι διακυμάνσεις). Το 2012 ο δείκτης επανέκαμψε στο 222% για να ακολουθήσει πτωτική πορεία μέχρι το 2015 και να φτάσει στο -16,6% , όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων για την Τράπεζα Πειραιώς είχε πτωτική πορεία από το 1998 μέχρι το 2002 φτάνοντας από το 15% στο 6,1% για να ανακάμψει τα επόμενα χρόνια και να φτάσει το 2006 στο 24,9%. Από το 2007 ο δείκτης επανήλθε σε πτωτική πορεία μέχρι το 2010 φτάνοντας στο -0,65% , για να σημειώσει απότομη

άνοδο το 2011 στο 341% (στο διάγραμμα παρακάτω έχει γίνει τροποποίηση του δείκτη σε 100% ώστε να είναι ευκρινείς οι διακυμάνσεις). Από το 2012 μέχρι το 2015 ο δείκτης είχε πτωτική τάση φτάνοντας στο -18,9%, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι ο αριθμοδείκτης ROE έχει απορρυθμιστεί μετά το έτος 2011 σε όλα τα συστημικά τραπεζικά ιδρύματα, γεγονός που οφείλεται στη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων (PSI), το οποίο είχε ως αποτέλεσμα να καταγράψουν τεράστιες ζημίες.

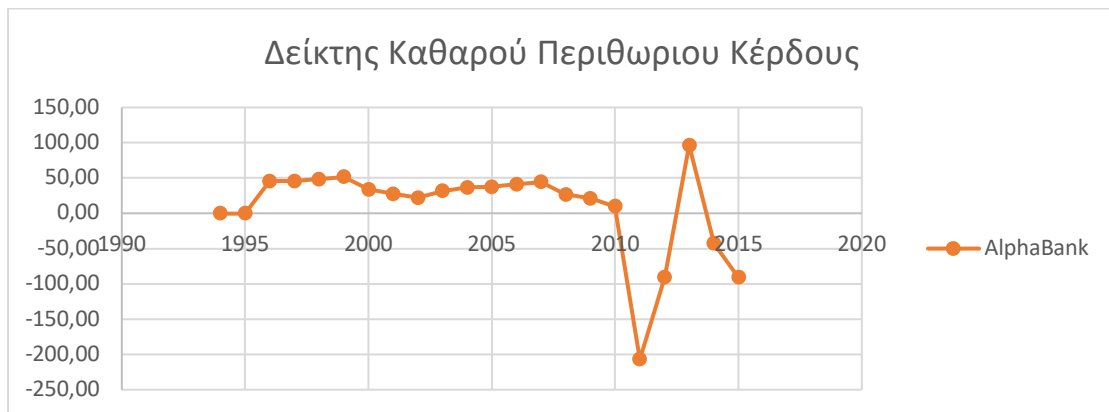
4.1.3 Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους

Ο αριθμοδείκτης που εκφράζει τον λόγο των καθαρών κερδών προς τα λειτουργικά έσοδα, δείχνει το ποσοστό των εσόδων τα οποία μένουν στην τράπεζα ως καθαρά κέρδη.

Ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους για την Τράπεζα της Ελλάδος είχε ανοδική πορεία μέχρι το 2001 φτάνοντας στο 63%, για να ακολουθήσει πτωτική πορεία με διακυμάνσεις φτάνοντας το 2011 στο 6%. Από τον επόμενο χρόνο παρατηρήθηκε ανάκαμψη του δείκτη και μέχρι το τέλος του 2015 έφτασε στο 61,3% , όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους για την AlphaBank είχε ανοδική πορεία μέχρι το 1999 φτάνοντας στο 51,4%, για να ακολουθήσει πτωτική πορεία μέχρι το 2002 στο 22,2%. Τα επόμενα 5 χρόνια παρατηρήθηκε άνοδος του δείκτη φτάνοντας στο 44,1% , για να ακολουθήσει ξανά πτωτική πορεία με αποκορύφωση το 2011 που ο δείκτης έφτασε στο -207%. Στα επόμενα 4 χρόνια ο δείκτης ανέκαμψε στο 96,5% για να βρεθεί στο τέλος του 2015 στο -91,1% , όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους για την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος είχε ανοδική πορεία μέχρι το 2007, με εξαίρεση το 2004, φτάνοντας στο 41,7%, από το επόμενο έτος είχε πτωτική πορεία με το 2011 να είναι το χειρότερο έτος, καθώς ο δείκτης προσέγγισε το 307%. Τα επόμενα δυο έτη ο δείκτης ανέκαμψε στο -4,75%, για να κλείσει τελικά στο τέλος του 2015 στο -182%, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους για την Eurobank είχε πτωτική πορεία μέχρι το 2002 προσεγγίζοντας το 28%, για να ακολουθήσει ανοδική πορεία ως το 2008 με 37,2%. Τα επόμενα 4 έτη παρατηρήθηκε πτώση του δείκτη με το 2011 να είναι η χειρότερη χρονιά καθώς ο δείκτης άγγιξε το -300%, για να επανακάμψει μερικώς μέχρι το τέλος του 2015 στο -118% , όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους για την Τράπεζα Πειραιώς είχε ανοδική πορεία μέχρι το 1999 φτάνοντας στο 51,4% , για να ακολουθήσει πτωτική πορεία μέχρι το 2001 στο 17,7%. Από το 2002 μέχρι το 2007 η πορεία του δείκτη ήταν ανοδική ξεπερνώντας το 48%, ενώ από το επόμενο έτος παρατηρήθηκε πτώση που το 2011 ξεπέρασε το -600%. Τα επόμενα δυο έτη ο δείκτης επανέκαμψε στο 29,4% για να σημειώσει πτώση μέχρι το τέλος του 2015 στο -117,5%, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους δείχνει να έχει απορυθμιστεί μετά το έτος 2011 σε όλα τα συστημικά τραπεζικά ιδρύματα, γεγονός που οφείλεται στη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων (PSI), το οποίο είχε ως αποτέλεσμα να καταγράψουν τεράστιες ζημιές. Το αμέσως επόμενο έτος ο δείκτης ανέκαμψε , καθώς το 2013 οι τράπεζες εμφάνισαν σημαντικά κέρδη.

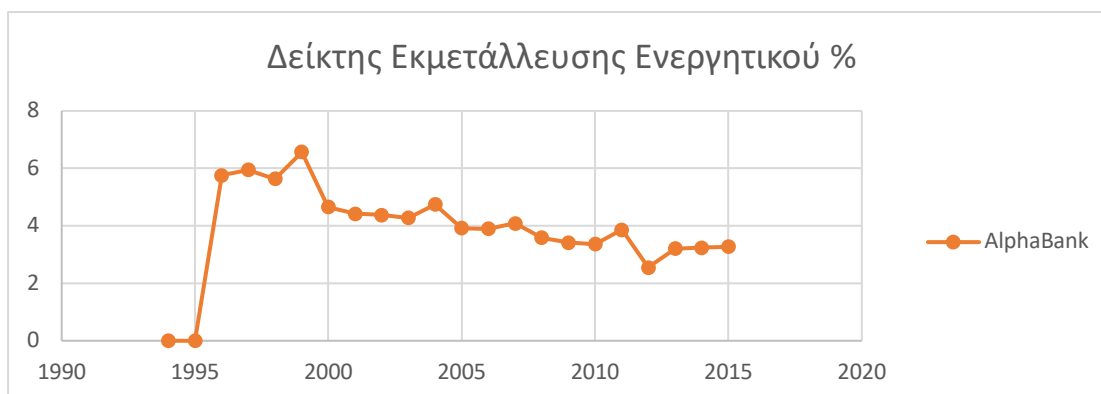
4.1.4 Δείκτης Εκμετάλλευσης Ενεργητικού

Ο αριθμοδείκτης που εκφράζει τον λόγο των συνολικών εσόδων προς το σύνολο του ενεργητικού, δείχνει σε τι ποσοστό η τράπεζα χρησιμοποιεί τα περιουσιακά της στοιχεία για να δημιουργήσει έσοδα.

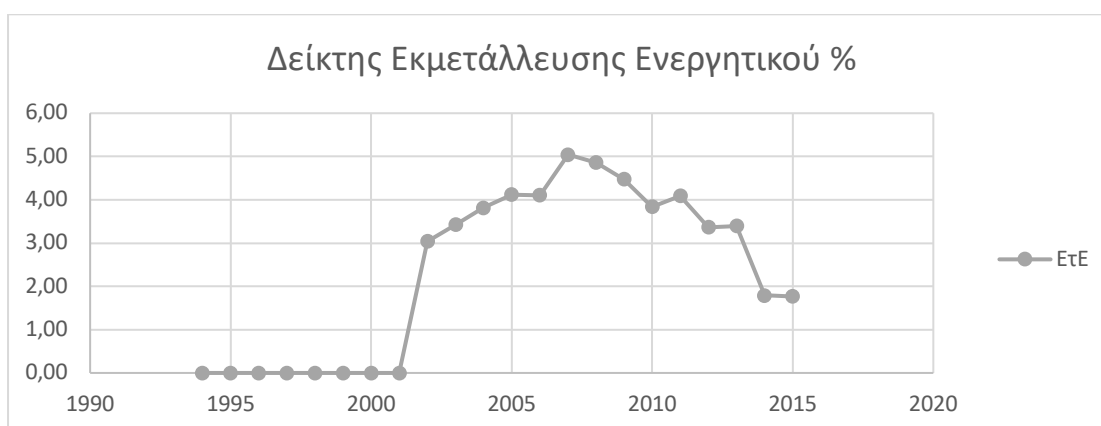
Ο αριθμοδείκτης εκμετάλλευσης ενεργητικού της Τράπεζας της Ελλάδος είχε ανοδική τάση με διακυμάνσεις μέχρι το 2006, όπου είχε και τις δυο ψηλότερες κορυφές του το 2000 και το 2006 με 2,4%. Τα επόμενα 4 έτη παρατηρήθηκε πτωτική πορεία του δείκτη που το 2010 έφτασε το 0,75% , για να επανακάμψει το 2013 στο 1,88% και να ολισθήσει στο τέλος του 2015 στο 1,16% , όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

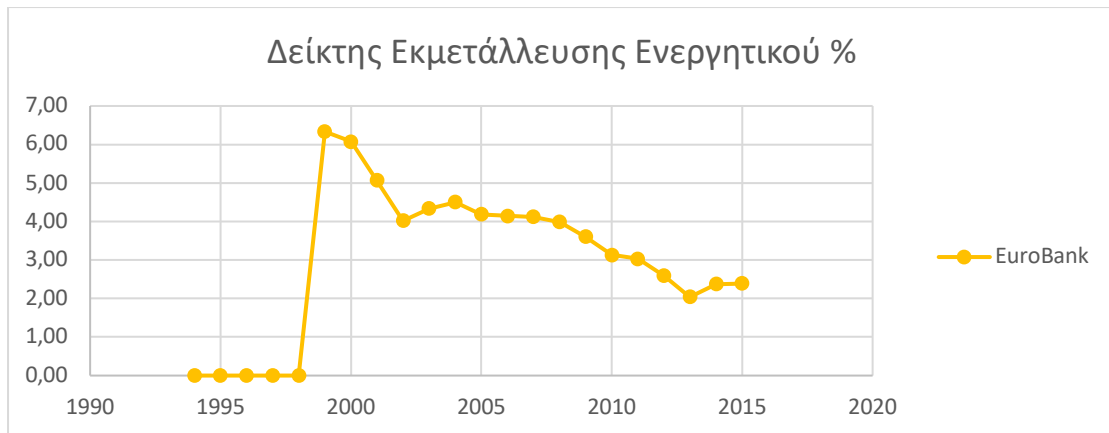
Ο αριθμοδείκτης εκμετάλλευσης ενεργητικού της AlphaBank είχε ανοδική πορεία μέχρι το 1999 φτάνοντας στο 6,6% όπου ήταν και η υψηλότερη τιμή στις μετρήσεις που μελετήθηκαν, για να ακολουθήσει πτωτική πορεία με αυξομειώσεις μέχρι το τέλος του 2015 φτάνοντας στο 3,27% , έχοντας σημειώσει παράλληλα το χαμηλότερο ποσοστό του το 2012 με 2,55% , όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης εκμετάλλευσης ενεργητικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος είχε ανοδική πορεία μέχρι το 2007 , όπου ήταν και το μεγαλύτερο ποσοστό στις μετρήσεις που μελετήθηκαν, ξεπερνώντας το 5%, για να ακολουθήσει πτωτική πορεία με αυξομειώσεις μέχρι το τέλος του 2015 φτάνοντας τον δείκτη στο 1,77%, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης εκμετάλλευσης ενεργητικού της Eurobank είχε το υψηλότερο ποσοστό το έτος 1999 με 6,33% , ακολουθώντας πτωτική πορεία με αυξομειώσεις , φτάνοντας μέχρι το τέλος του 2015 στο 2,4% , όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

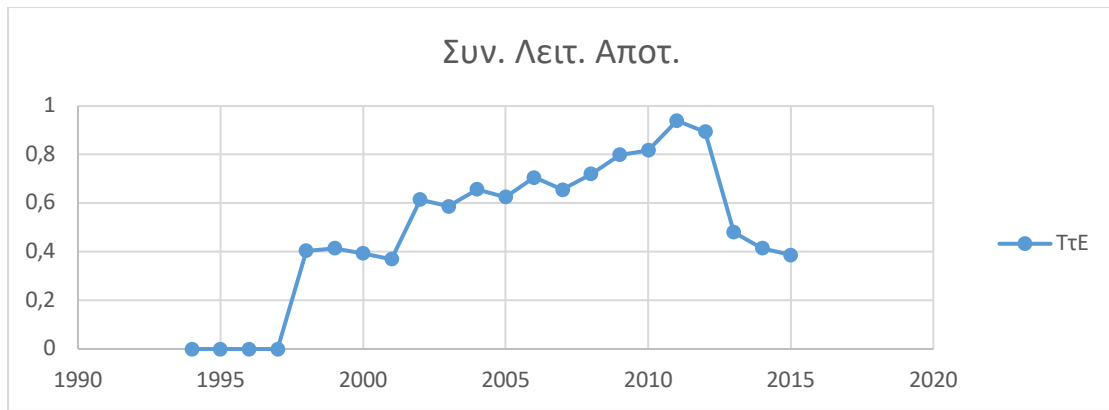
Ο αριθμοδείκτης εκμετάλλευσης ενεργητικού της Τράπεζας Πειραιώς είχε ανοδική πορεία μέχρι το 1999 με 8,45% , για να ακολουθήσει πτωτική πορεία με αυξομειώσεις μέχρι το 2011 , φτάνοντας στο 2,52%. Το 2013 ο δείκτης σημείωσε μια σημαντική ανάκαμψη φτάνοντας στο 6,54% για να ολισθήσει το 2015 στο 2,88% , όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

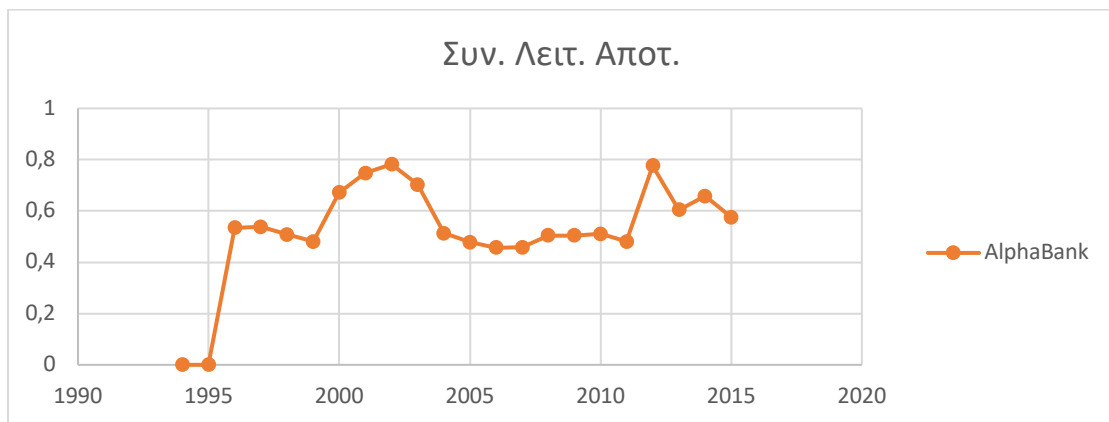
4.1.5 Συνολική λειτουργική αποτελεσματικότητα

Ο αριθμοδείκτης που εκφράζει τον λόγο των συνολικών εξόδων προς τα συνολικά έσοδα, δείχνει το κατά πόσο μπορεί η τράπεζα να καλύπτει τα έξοδα της και να αποκτά κέρδη. Όσο πιο χαμηλά κυμαίνεται ο δείκτης τόσο πιο υψηλή είναι η λειτουργική αποτελεσματικότητα της τράπεζας.

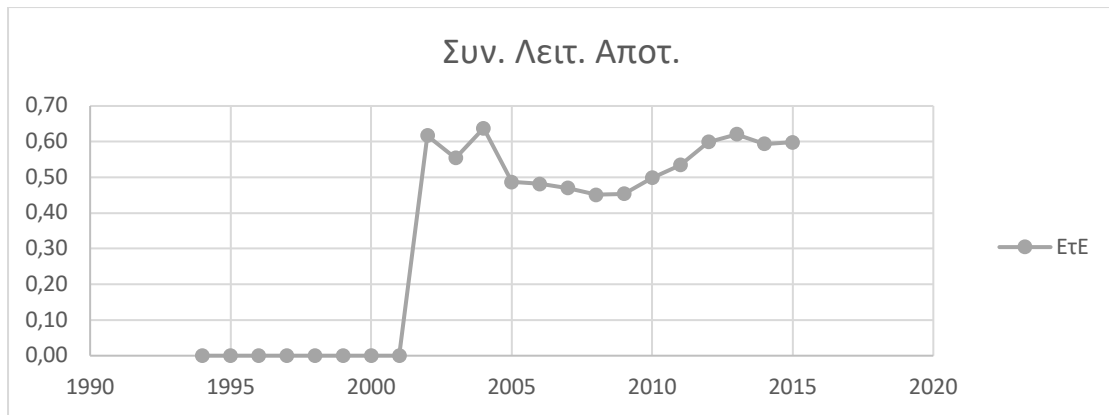
Ο αριθμοδείκτης συνολικά έξοδα προς συνολικά έσοδα για την Τράπεζα της Ελλάδος είχε ανοδική πορεία με διακυμάνσεις από το 1998 μέχρι το 2011, φτάνοντας στο υψηλότερο σημείο του στο 0,93 , για να ακολουθήσει πτωτική πορεία τα επόμενα 4 έτη που θα τον φέρουν στο τέλος του 2015, σε ίδια περίπου επίπεδα με το 1998, στο 0,39 , όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

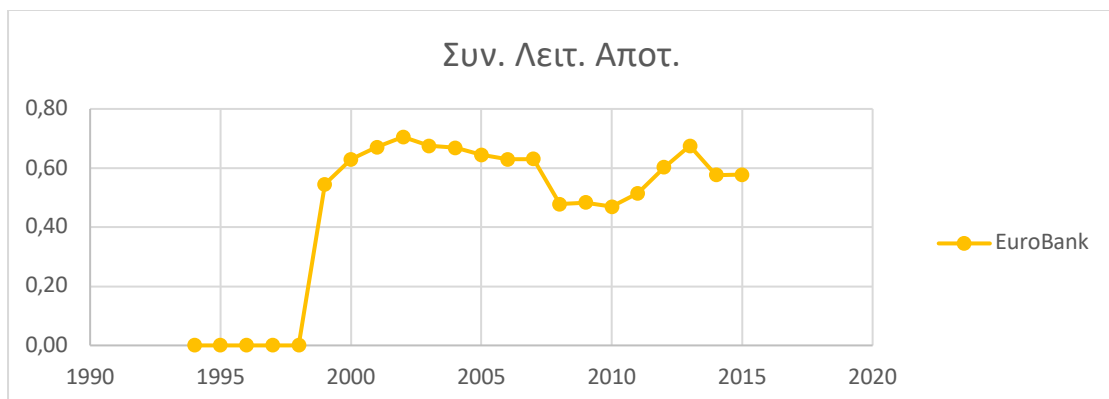
Ο αριθμοδείκτης συνολικά έξοδα προς συνολικά έσοδα για την AlphaBank είχε πτωτική πορεία, σε μικρό εύρος τιμής, από το 1996 μέχρι το 1999, για να ακολουθήσει απότομη ανοδική πορεία τα επόμενα τρία έτη φτάνοντας στο 0,78, που ήταν η μεγαλύτερη τιμή του, και να ολισθήσει τελικά στο 0,51 το 2004. Από το 2005 μέχρι το 2011 ο δείκτης παρουσίασε ισορροπημένη τάση, με μικρές διακυμάνσεις μεταξύ 0,46 και 0,51, για να αυξηθεί απότομα το 2012 στο 0,77 και τελικά να ολισθήσει στο τέλος του 2015 στο 0,57, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

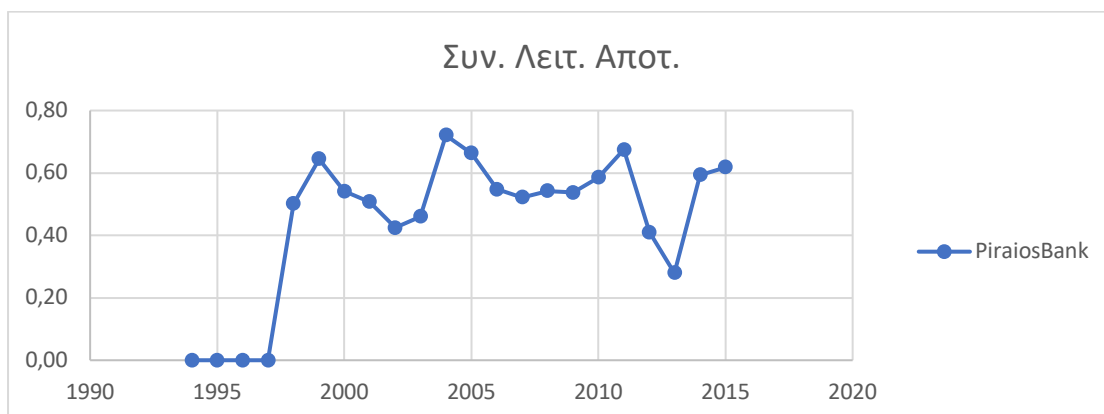
Ο αριθμοδείκτης συνολικά έξοδα προς συνολικά έσοδα για την Εθνική τράπεζα της Ελλάδος ήταν στην υψηλότερη τιμή του το 2004, για να ακολουθήσει πτωτική πορεία μέχρι το 2008 φτάνοντας το 0,48. Τα επόμενα 7 έτη παρατηρήθηκε ανοδική πορεία του δείκτη, φτάνοντας στο τέλος του 2015 το 0,60, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης συνολικά έξοδα προς συνολικά έσοδα για την Eurobank είχε ανοδική πορεία μέχρι το 2002, που έφτασε στην υψηλότερη τιμή του, ξεπερνώντας το 0,7, για να ακολουθήσει σταθερή πτωτική πορεία μέχρι το 2007, και τελικά μέχρι το 2010 να έχει φτάσει στο 0,47. Τα επόμενα τρία έτη σημείωσε ανοδική πορεία φτάνοντας το 0,67 και στο τέλος του 2015 ολίσθησε στο 0,58, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης συνολικά έξοδα προς συνολικά έσοδα για την Τράπεζα Πειραιώς είχε πτωτική πορεία από το 1999 μέχρι το 2002, φτάνοντας από το 0,64 στο 0,42, για να σημειώσει απότομη άνοδο τα επόμενα δύο έτη ξεπερνώντας το 0,7. Μέχρι το 2007 ο δείκτης είχε ολισθήσει στο 0,52, για να ακολουθήσει ανοδική πορεία μέχρι το 2011, φτάνοντας στο 0,67. Τα επόμενα δύο έτη παρατηρήθηκε απότομη πτώση του δείκτη στο 0,28, που ήταν η χαμηλότερη τιμή του, για να ακολουθήσει απότομη άνοδος του μέχρι το τέλος του 2015 φτάνοντας στο 0,62, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

4.2 Δείκτες Ρευστότητας

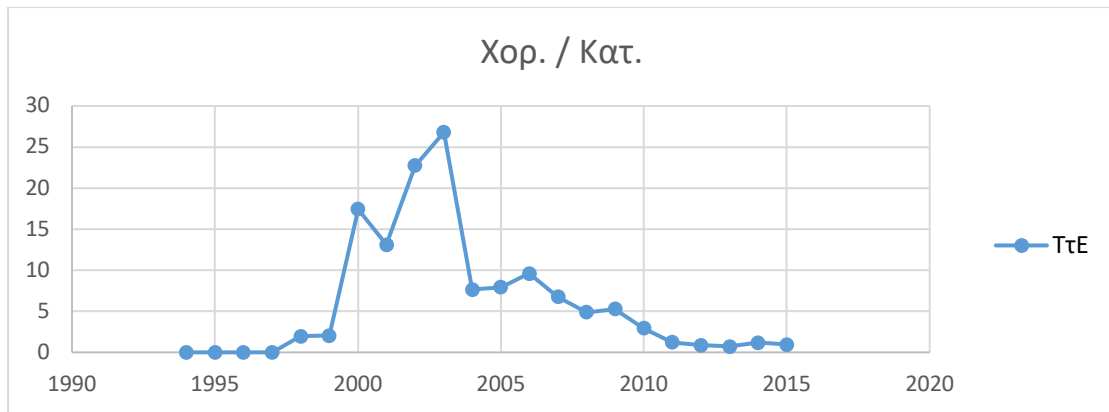
Κίνδυνος Ρευστότητας: Χορηγήσεις / Καταθέσεις

Σχέση Ενεργητικού: Συν. Ενεργητικού / Συν. Καταθέσεων

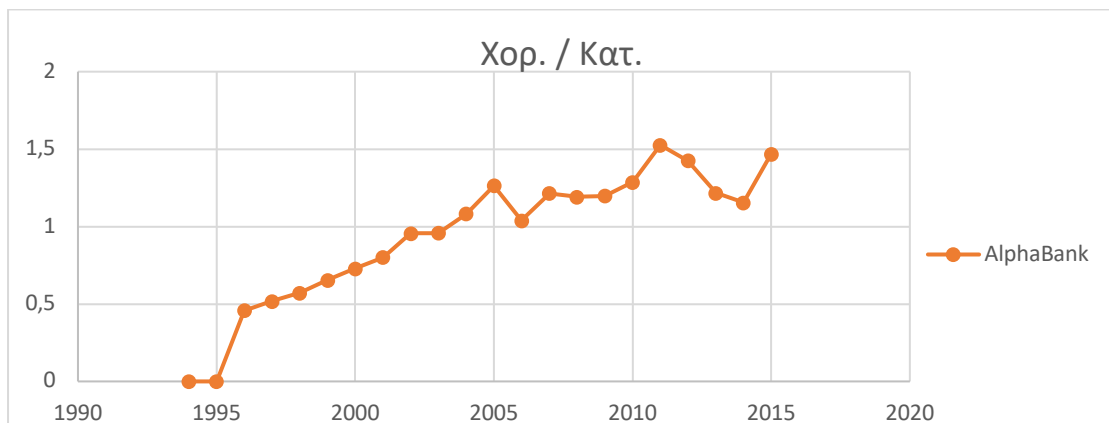
4.2.1 Δείκτης Χορηγήσεις προς Καταθέσεις

Ο αριθμοδείκτης που εκφράζει τον λόγο των χορηγήσεων πελατών προς τις καταθέσεις των πελατών, δείχνει την έκθεση της τράπεζας στον κίνδυνο ρευστότητας. Όσο πιο υψηλός είναι ο δείκτης τόσο πιο εκτεθειμένη είναι η τράπεζα σε μελλοντικά προβλήματα ρευστότητας.

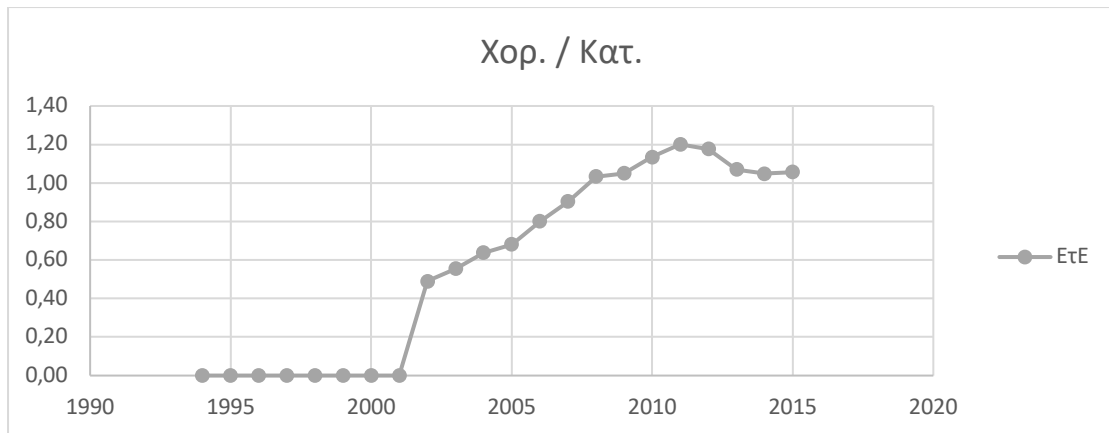
Ο αριθμοδείκτης χορηγήσεις προς καταθέσεις της Τράπεζας της Ελλάδος είχε ανοδική πορεία μέχρι το 2003 φτάνοντας στο 26,8 για να ακολουθήσει πτωτική πορεία με αυξομειώσεις μέχρι το τέλος του 2015 φτάνοντας στο 0,95, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

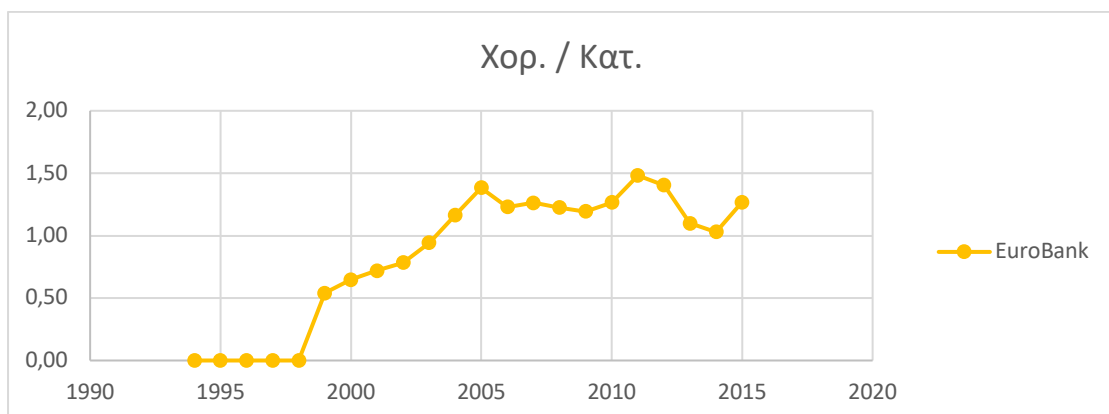
Ο αριθμοδείκτης χορηγήσεις προς καταθέσεις της Eurobank είχε απρόσκοπτη ανοδική πορεία μέχρι το 2005 φτάνοντας στο 1,26, για ακολουθήσει πτώση το 2006 στο 1,03 και επανέλθει σε ανοδική πορεία μέχρι το 2011 φτάνοντας στο 1,52. Τα επόμενα 3 έτη παρατηρήθηκε πτώση του δείκτη, που προσέγγισε το 1,15, για να ανέβει τελικά στο 1,47 στο τέλος του 2015, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

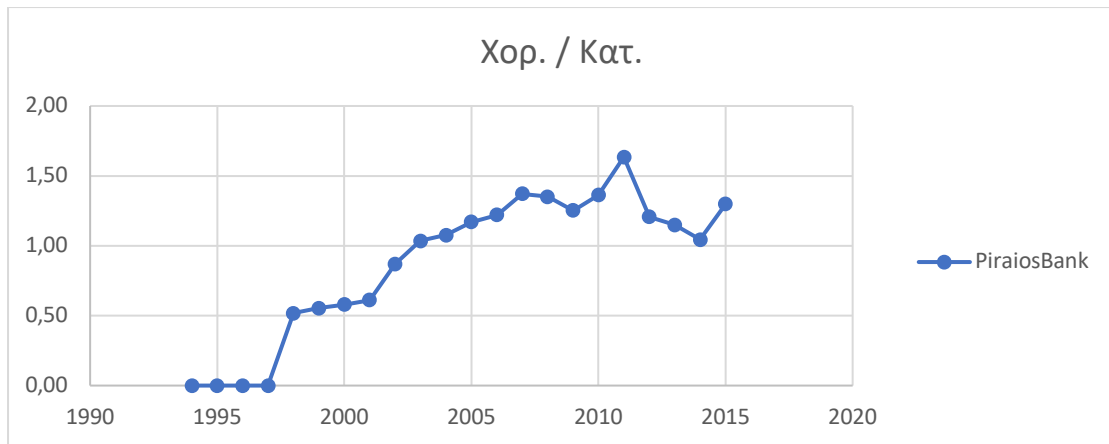
Ο αριθμοδείκτης χορηγήσεις προς καταθέσεις της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος είχε απρόσκοπτη ανοδική πορεία μέχρι το 2011 φτάνοντας στο 1,2, για να ακολουθήσει πτωτική πορεία μέχρι το τέλος του 2015 όπου προσέγγισε τη μονάδα, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης χορηγήσεις προς καταθέσεις της Eurobank είχε απρόσκοπτη ανοδική πορεία μέχρι το 2005 με την τιμή του να πλησιάζει το 1,4, για να ακολουθήσει πτωτική πορεία μέχρι το 2009 στο 1,19. Το 2011 ήταν το έτος με την μεγαλύτερη τιμή για τον δείκτη προσεγγίζοντας το 1,5, ενώ ακολούθησε πτωτική πορεία τα επόμενα 3 έτη αγγίζοντας το 2014 τη μονάδα και τελικά το 2015 να σημειώσει άνοδο στο 1,27, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

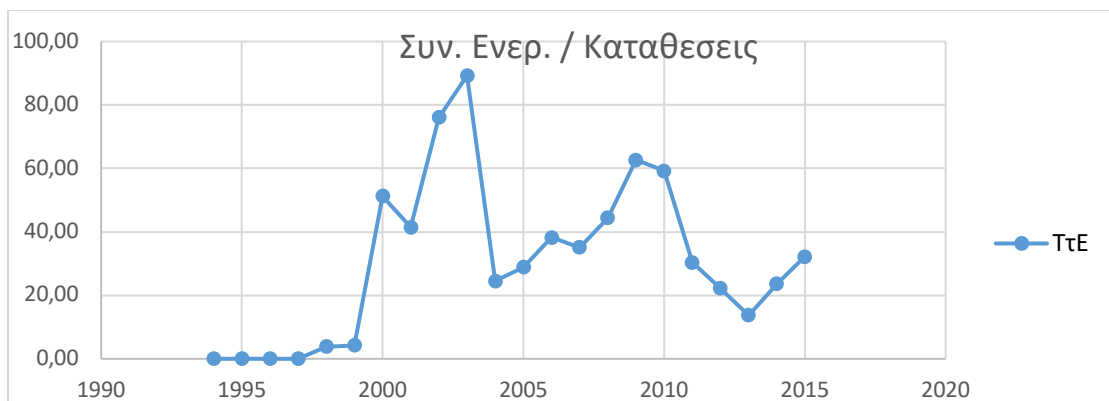
Ο αριθμοδείκτης χορηγήσεις προς καταθέσεις της Τράπεζας Πειραιώς είχε απρόσκοπτη ανοδική πορεία μέχρι το 2007 με την τιμή του να φτάνει στο 1,37, για ακολουθήσει τα επόμενα δυο έτη η πτώση του στο 1,25. Το 2011 ο δείκτης παρουσίασε τη μεγαλύτερη τιμή του στο 1,63, ενώ μέχρι το 2014 είχε πτωτική πορεία προσεγγίζοντας τη μονάδα, και τελικά σημειώσε άνοδο στο τέλος του 2015 φτάνοντας στο 1,3, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

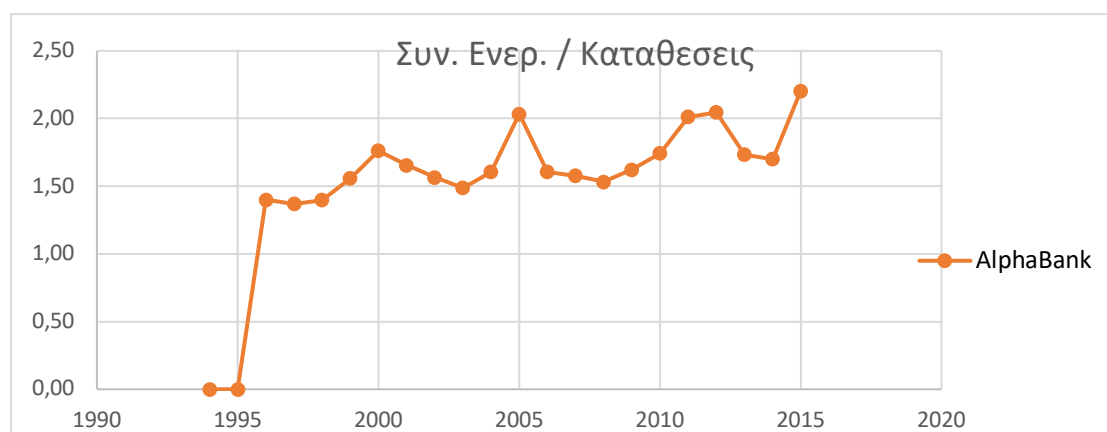
Ο αριθμοδείκτης εμφανίζει αυξητική τάση σε όλες τις εμπορικές τράπεζες, από την περίοδο όπου μελετάται. Η τάση αυτή εξηγείται εύκολα, καθώς σταδιακά οι τράπεζες μπορούσαν να απελευθερώσουν περισσότερα χρήματα στην αγορά, με την αναγκαία ποσοστιακή κράτηση καταθέσεων να μειώνεται τόσο, ώστε να αντιστραφεί ο λόγος των χορηγήσεων/καταθέσεων.

4.2.2 Αριθμοδείκτης Συνολικού Ενεργητικού προς καταθέσεις

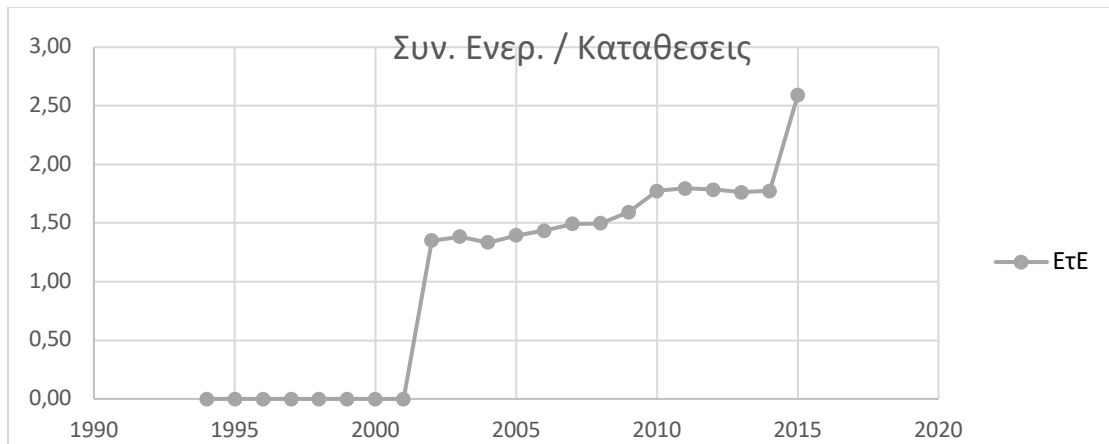
Ο αριθμοδείκτης συνολικού ενεργητικού προς τις καταθέσεις στην Τράπεζα της Ελλάδας είχε ανοδική πορεία μέχρι το έτος 2003, φτάνοντας στην μεγαλύτερη τιμή του στις 89,25 μονάδες, ενώ το επόμενο έτος παρουσίασε κατακόρυφη πτώση φτάνοντας το 24,48. Τα επόμενα πέντε έτη παρουσίασε σημαντική άνοδο ξεπερνώντας τις 62 μονάδες, για να ακολουθήσει ξανά πτωτική πορεία έως το 2013, απ' όπου επανάκαμψε τα επόμενα δύο έτη, φτάνοντας από το 13,71 στο 35,15 όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

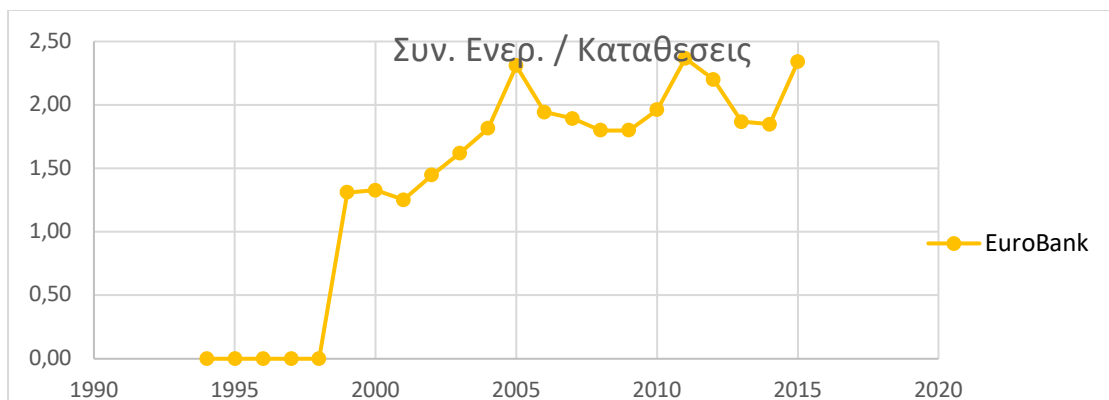
Ο αριθμοδείκτης συνολικού ενεργητικού προς τις καταθέσεις στην Alpha Bank είχε ανοδική πορεία μέχρι το 2000, φτάνοντας το 1,76, για να ακολουθήσει πτωτική πορεία τα επόμενα τρία χρόνια καταλήγοντας στο 1,43. Το 2005 ο δείκτης ξεπέρασε το 2,00, για να σημειώσει πτωτική πορεία μέχρι το 2008 και να φτάσει στο 1,53. Τα επόμενα τέσσερα έτη ο δείκτης σημείωσε άνοδο και ξεπέρασε ελάχιστα το 2,00, για να ακολουθήσει πτωτική πορεία τα αμέσως δύο επόμενα έτη, και τελικά το 2015 να σημειώσει την μεγαλύτερη τιμή του στο 2,20 όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

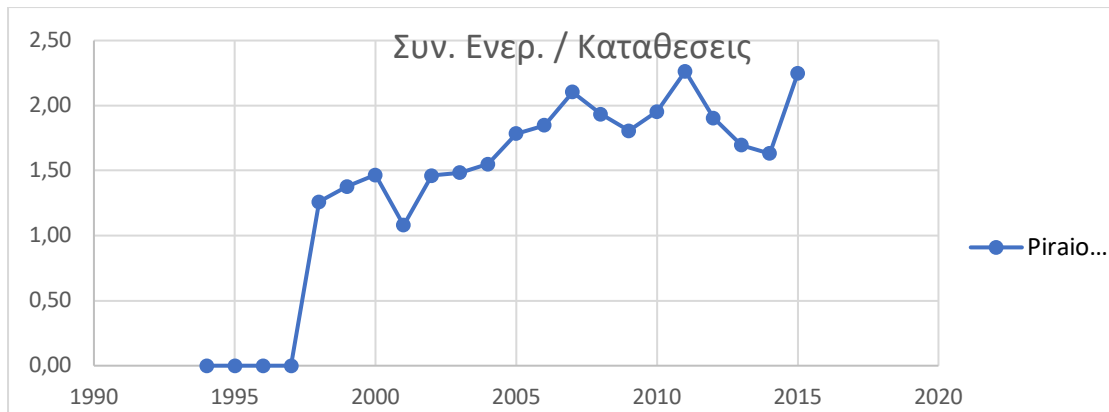
Ο αριθμοδείκτης συνολικού ενεργητικού προς τις καταθέσεις στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας παρουσίασε μια σταθερή ανοδική πορεία μέχρι το 2014 φτάνοντας από το 1,35 σταδιακά στο 1,77, ενώ το 2015 παρουσίασε εκρηκτική άνοδο, σημειώνοντας ταυτόχρονα την υψηλότερη τιμή του, αγγίζοντας το 2,60, απόρροια της πτώσης του ύψους των καταθέσεων, κατά ένα τρίτο, από το προηγούμενο έτος, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης συνολικού ενεργητικού προς τις καταθέσεις στην Eurobank παρουσίασε τρεις ισότιμες κορυφές τα έτη 2005, 2011 και 2015 με 2,35 έκαστη, ενώ είχαν ακολουθήσει ενδιάμεσα κυρτώσεις με χαμηλότερα σημεία το 2008 και 2009 με 1,80 και το 2013 και 2014 με 1,85, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης συνολικού ενεργητικού προς τις καταθέσεις στην Τράπεζα Πειραιώς είχε ανοδική πορεία με αυξομειώσεις, φτάνοντας το 2007 στο 2,10 από το 1,08 το 2001, για να ακολουθήσει τα επόμενα δύο έτη μικρή πτώση ως το 1,81. Το 2011 ο δείκτης βρέθηκε στην υψηλότερη τιμή του στο 2,26, για ακολουθήσει σταδιακή πτώση του ως το 2014 στο 1,63 και να παρουσιάσει ξαφνική άνοδο το 2015 στο 2,25, απόρροια της απομείωσης του ύψους των καταθέσεων κατά περίπου 30% από το προηγούμενο έτος, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

4.3 Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας

Ιδίων Κεφαλαίων / Σύνολο Ενεργητικού *100

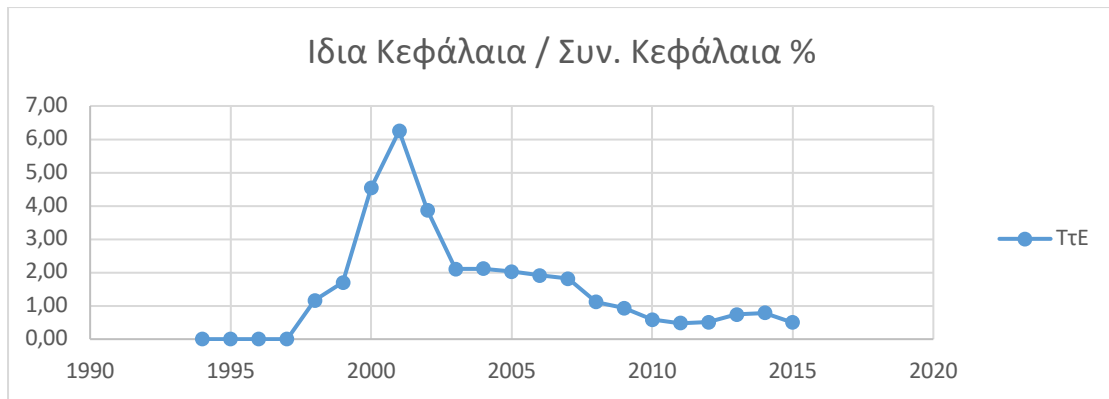
Ιδίων Κεφαλαίων / Σύνολο Χορηγήσεων

Ιδίων Κεφαλαίων / Σύνολο Καταθέσεων

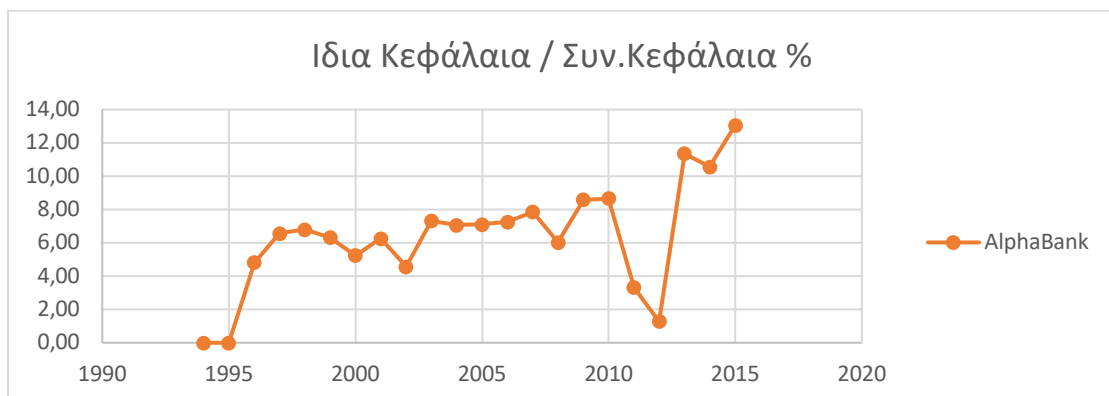
4.3.1 Αριθμοδείκτης Σχέσεων Κεφαλαίων

Ο αριθμοδείκτης που εκφράζει το ποσοστό των ιδίων κεφαλαίων προς τα συνολικά κεφάλαια της τράπεζας. Όσο πιο υψηλός είναι ο δείκτης τόσο πιο θετική είναι η εικόνα της τράπεζας, όσον αφορά τη μακροχρόνια ρευστότητα της.

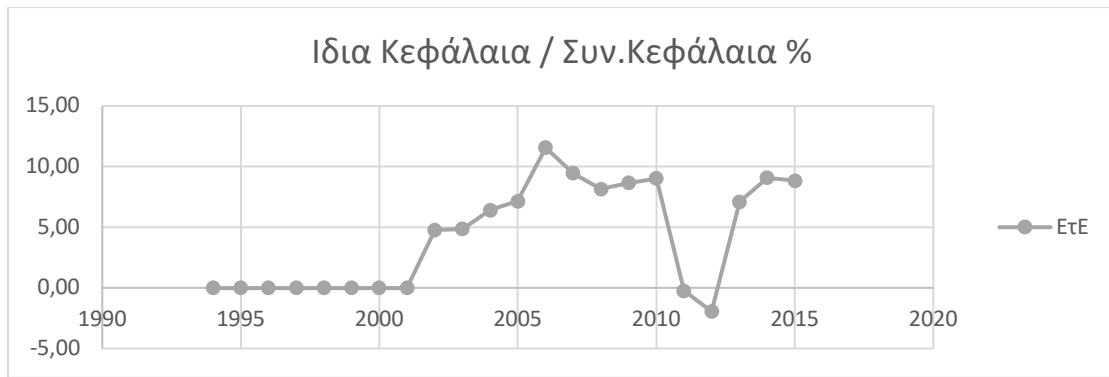
Ο αριθμοδείκτης των ιδίων κεφαλαίων προς τα συνολικά κεφάλαια της Τράπεζας της Ελλάδος είχε ανοδική πορεία μέχρι το 2001, φτάνοντας στο 6,25%, για να ακολουθήσει απότομη πτώση μέχρι το 2003 προσεγγίζοντας το 2,10%. Τα επόμενα 12 έτη παρατηρήθηκε πτωτική πορεία του δείκτη στο 0,48, με μια μικρή ανάκαμψη την περίοδο 2012 – 2014 στο 0,79%, για να φτάσει η τιμή του στο τέλος του 2015 στο 0,5% , όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

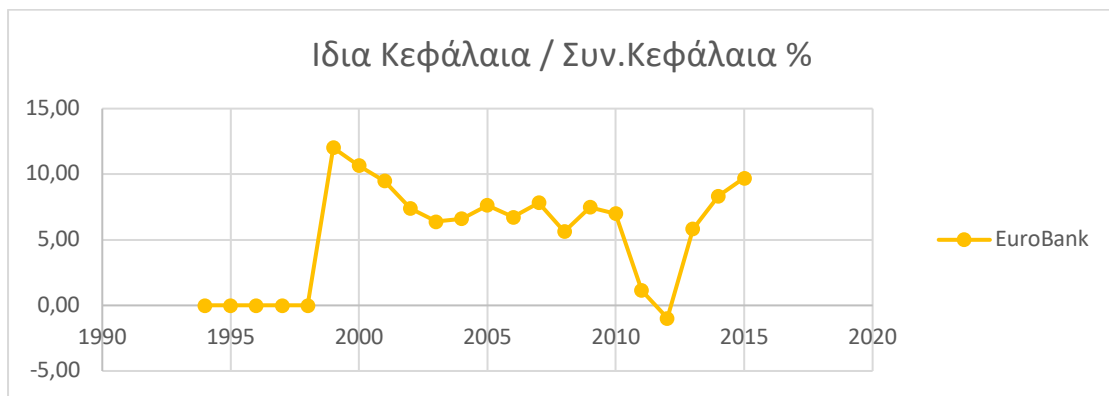
Ο αριθμοδείκτης των ίδιων κεφαλαίων προς τα συνολικά κεφάλαια της AlphaBank είχε ανοδική πορεία μέχρι 1998, φτάνοντας το 6,8%, για να ακολουθήσει πτωτική πορεία με αυξομειώσεις μέχρι το 2002, ολισθαίνοντας στο 4,56%. Από το 2003 μέχρι το 2010 ο δείκτης παρουσίασε ανοδική τάση, προσεγγίζοντας το 8,7%, για να ακολουθήσει απότομη πτώση τα δύο επόμενα έτη φτάνοντας στο 1,28%. Από το 2013 μέχρι το 2015 ο δείκτης ανέκαμψε και ξεπέρασε στο τέλος του 2015 το 11%, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης των ίδιων κεφαλαίων προς τα συνολικά κεφάλαια της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος είχε ανοδική πορεία μέχρι το 2006 φτάνοντας στο 11,56%, για να ακολουθήσει πτωτική πορεία που στο τέλος του 2012 πλησίασε το -2%. Τα επόμενα τρία έτη ο δείκτης ανέκαμψε εντυπωσιακά για να φτάσει στο τέλος του 2015 το 8,8%, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης των ιδίων κεφαλαίων προς τα συνολικά κεφάλαια της Eurobank είχε πτωτική πορεία από το 1999 μέχρι το 2003 φτάνοντας από το 12% στο 6,4% , για να ακολουθήσουν αρκετές αυξομειώσεις του μέχρι το 2009 που πλησίασε το 7,5%. Τα επόμενα τρία έτη παρατηρήθηκε απότομη πτώση του δείκτη στο -0,97% για να ανακάμψει μέχρι το τέλος του 2015 στο 9,7%, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

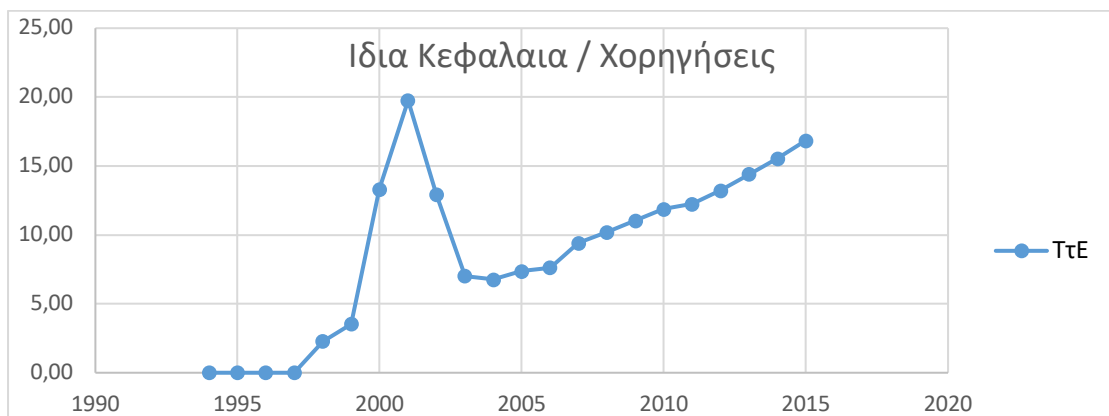
Ο αριθμοδείκτης των ιδίων κεφαλαίων προς τα συνολικά κεφάλαια της Τράπεζας Πειραιώς είχε ανοδική πορεία μέχρι το 1999 ξεπερνώντας το 14% για να ακολουθήσει πτωτική πορεία τα επόμενα δύο έτη φτάνοντας στο 6,47%. Από το 2002 μέχρι το 2010 ο δείκτης είχε πτωτική τάση, ολισθαίνοντας από το 9,1% στο 5,7% περίπου, και να ακολουθήσει απότομη πτώση το επόμενο έτος προσεγγίζοντας το -4%. Τα επόμενα 4 έτη σημειώθηκε σημαντική ανάκαμψη του δείκτη πλησιάζοντας το 11,5% , όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

4.3.2 Ίδια κεφάλαια προς Χορηγήσεις

Ο αριθμοδείκτης που εκφράζει το λόγο των ιδίων κεφαλαίων προς τις χορηγήσεις της τράπεζας. Όσο πιο υψηλός είναι ο δείκτης τόσο πιο θετική είναι η εικόνα της τράπεζας, όσον αφορά την κεφαλαιακή της επάρκεια.

Ο αριθμοδείκτης των ιδίων κεφαλαίων προς τις χορηγήσεις για την Τράπεζα της Ελλάδας παρουσίασε κατακόρυφη άνοδο έως το 2001 αγγίζοντας το 19,76, που ήταν και η υψηλότερη τιμή του, για να ακολουθήσει απότομη πτώση του τα επόμενα δύο χρόνια φτάνοντας στο 7,02. Από το 2004 και έπειτα, ο δείκτης παρουσίασε μια σταθερή ανοδική πορεία φτάνοντας στο 2015 στο 16,84, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης των ιδίων κεφαλαίων προς τις χορηγήσεις για την Alpha Bank παρουσίασε αρκετές διακυμάνσεις, από το 17,36 το 1997 έπεσε σταδιακά στο 7,48 το 2002, για να σταθεροποιηθεί την επόμενη πενταετία μεταξύ του 11,36 και του 10,20, και να υποχωρήσει το 2008 στο 7,77. Το 2012 ο δείκτης, παρουσιάζοντας μια απότομη

πτωτική πορεία, βρέθηκε στο 1,84 , για να ανακάμψει τα επόμενα τρία ετη και να φτάσει στο υψηλότερο σημείο του στο 19,60, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης των ιδίων κεφαλαίων προς τις χορηγήσεις για την Εθνική Τράπεζα εμφάνισε ανοδική πορεία μέχρι το 1999 φτάνοντας το 18,23, ακολουθώντας στην συνέχεια πτωτική πορεία για δύο έτη , έως ότου τελικά να επανακάμψει και το 2005 να φτάσει στο 20,72. Τα επόμενα επτά έτη ο δείκτης θα παρουσιάσει κατακόρυφη πτώση, και το 2012 θα βρεθεί σε αρνητική τροχιά στο -2,95 που ήταν και το χαμηλότερο σημείο του. Τα επόμενα τρία έτη ο δείκτης θα ακολουθήσει κατακόρυφη άνοδο φτάνοντας τελικά το 2015 στο 21,65, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης των ιδίων κεφαλαίων προς τις χορηγήσεις για την Eurobank είχε κατακόρυφη πτωτική πορεία καθώς από το 29,25 το 1999, έφτασε το 7,79 το 2006. Τα επόμενα τέσσερα έτη, ο δείκτης παρουσίασε μια μικρή αυξομείωση, για να βρεθεί με αρνητικό πρόσημο το 2012 στο -1,52, μετά από πτωτική πορεία που ακολούθησε. Η

πορεία του δείκτη τα επόμενα τρία έτη ήταν ανοδική, φτάνοντας στο 17,88, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης των ιδίων κεφαλαίων προς τις χορηγήσεις για την Τράπεζα Πειραιώς παρουσίασε πτωτική πορεία φτάνοντας, από το 35,13 το 1999 στο 11,43 το 2001, ενώ έπειτα ακολούθησε μια σταθερή φθίνουσα πορεία καταλήγοντας το 2010 στο 8,15. Κατά τα έτη 2011 και 2012 ο δείκτης εμφανίζει αρνητικό πρόσημο με 5,44 και 5,21 αντίστοιχα, για να ακολουθήσει κατακόρυφη αύξηση του έως το 2015 φτάνοντας στο 19,81, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

4.3.3 Ίδια κεφάλαια προς Καταθέσεις

Ο αριθμοδείκτης που εκφράζει το λόγο των ιδίων κεφαλαίων προς τις καταθέσεις της τράπεζας. Όσο πιο υψηλός είναι ο δείκτης τόσο πιο θετική είναι η εικόνα της τράπεζας, όσον αφορά την κεφαλαιακή της επάρκεια.

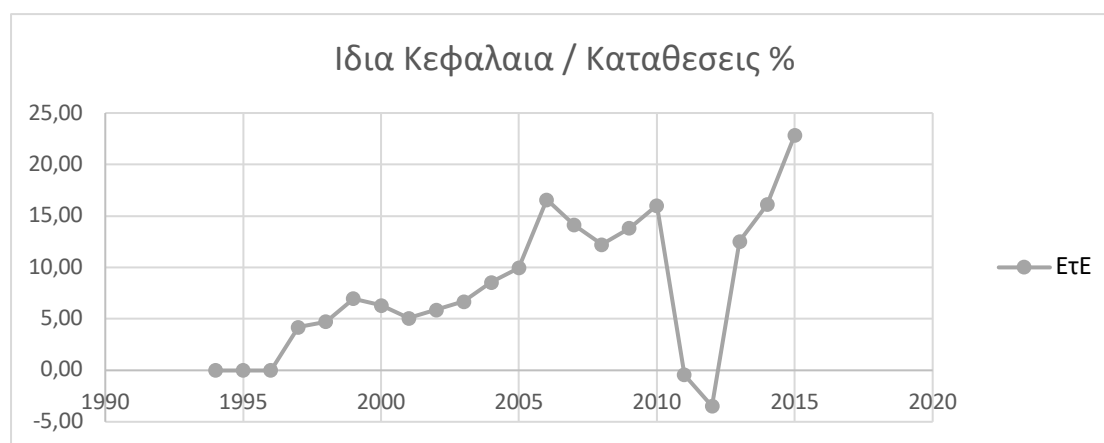
Ο αριθμοδείκτης των ιδίων κεφαλαίων προς τις καταθέσεις για την Τράπεζα της Ελλάδας παρουσίασε κατακόρυφη άνοδο έως το 2002 αγγίζοντας το 250% , που ήταν και η υψηλότερη τιμή του, για να ακολουθήσει απότομη πτώση του τα επόμενα δύο χρόνια φτάνοντας στο 51,67%. Από το 2005 και έπειτα, ο δείκτης παρουσίασε μια σταθερή σχετικά πορεία με μικρές αυξομειώσεις φτάνοντας στο 2009 στο 58,30%, για να ακολουθήσει φθίνουσα πορεία ως το 2015 προσεγγίζοντας το 16%, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης των ιδίων κεφαλαίων προς τις καταθέσεις για την Alpha Bank παρουσίασε ανοδική πορεία από το 1997 έως το 2010, με μικρές αυξομειωτικές τάσεις σε κάποιες ενδιάμεσες χρήσεις φτάνοντας από το 6,75% στο 15,10%. Τα επόμενα δύο έτη ο δείκτης ακολούθησε κατακόρυφη πτωτική πορεία αγγίζοντας το 2,60%, ενώ την επόμενη τριετία ανέκαμψε αισθητά και το 2015 έφτασε το υψηλότερο σημείο του, στο 28,80%, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης των ιδίων κεφαλαίων προς τις καταθέσεις για την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας εμφανίζει ανοδική πορεία συνολικά από το 1997 έως το 2006, φτάνοντας από το 4,19% στο 16,59%, για να ακολουθήσει πτωτική πορεία τα αμέσως επόμενα δυο έτη και να διορθώσει τελικά στα τέλη του 2010 στο 16,03%. Μέχρι το 2012 ο δείκτης είχε καταγράψει κατακόρυφη πτώση φτάνοντας σε αρνητικό πρόσημο, στο -3,48%, αλλά τα επόμενα τρία έτη ο δείκτης κατάφερε να επανέλθει σε υψηλά επίπεδα και τελικά να φτάσει στο υψηλότερο σημείο του, στο 22,87%, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης των ιδίων κεφαλαίων προς τις καταθέσεις για την Eurobank παρουσιάζει πτωτική πορεία από το 1999 έως το 2003, φτάνοντας από το 15,76% στο 10,36%, για να ακολουθήσει μια περίοδο επτά ετών με συνεχόμενες διακυμάνσεις του δείκτη και τελικά να φτάσει στο 13,71% το 2010. Τα επόμενα δύο έτη, ο δείκτης παρουσίασε κατακόρυφη πτώση, και φτάνει σε αρνητικό πρόσημο, στο -2,13, για να ακολουθήσει την επόμενη τριετία εκρηκτική άνοδο, αγγίζοντας το 2015 το 22,70%, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης των ιδίων κεφαλαίων προς τις καταθέσεις για την Τράπεζα Πειραιώς παρουσιάζει αυξομειωτικές τάσεις από το 1998 έως το 2010, με εντονότερες διακυμάνσεις το 1999 στο 19,49% και το 2001 στο 6,99%, για να φτάσει το 2010 το 11,11%. Το επόμενο έτος παρατηρήθηκε αισθητή πτώση του δείκτη στο -8,90%, για να ακολουθήσει την επόμενη τετραετία διόρθωση του προσεγγίζοντας το 2015 το 25,80%, όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο αριθμοδείκτης εμφανίζεται ιδιαίτερα πτωτικός στις εμπορικές τράπεζες το 2010, με κάποιες από αυτές να περνούν σε αρνητικό πρόσημο, καθώς το έτος αυτό απώλεσαν τα ίδια κεφάλαια τους.

Κεφάλαιο 5^ο

Έλεγχος της επίδρασης των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς στην ποιότητα των οικονομικών καταστάσεων.

Στο κεφάλαιο αυτό θα ερευνηθεί η επίδραση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς στην ποιότητα των οικονομικών καταστάσεων των πέντε συστημικών τραπεζών, αλλά και τα περιγραφικά στατιστικά στοιχεία και η συσχέτιση τους.

5.1 Περιγραφικά στατιστικά στοιχεία και συσχέτιση

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται τα περιγραφικά στατιστικά στοιχεία και η συσχέτιση τους, για κάθε τραπεζικό ίδρυμα ξεχωριστά, για όλες μαζί ως συστημικές, και για τις 4 τράπεζες με εμπορική δραστηριότητα, στις εξεταζόμενες περιόδους 1998 έως 2015, καθώς και για τις περιόδους πριν από την υιοθέτηση των ΔΠΧΑ, 1998 έως 2004, και μετά την υιοθέτηση τους, 2005 έως 2015. Για την εκτέλεση των περιγραφικών στατιστικών και των συσχετίσεων χρησιμοποιήθηκε το οικονομετρικό πρόγραμμα Stata13.

Περιγραφικά στατιστικά στοιχεία

	All					Pre Itra					Post Itra				
	Mean	Median	Strd Dev	Minimum	Maximum	Mean	Median	Strd Dev	Minimum	Maximum	Mean	Median	Strd Dev	Minimum	Maximum
P (TTE)	39,510	35,975	24,657	9,170	77,480	44,484	36,390	19,315	15,140	71,820	36,345	28,940	27,952	9,170	77,480
P (AlphaBank)	170,252	153,350	136,470	2,490	404,050	227,069	217,900	96,015	92,190	392,480	134,015	66,790	149,750	2,490	404,050
P (ETE)	20,335	18,100	15,014	0,343	90,700	27,290	25,510	13,461	10,400	50,700	15,278	8,250	14,562	0,343	41,000
P (Eurobank)	11,577	9,585	10,629	0,001	27,440	17,694	16,620	5,428	11,290	25,280	8,797	3,750	11,423	0,001	27,440
P (Πειραιώς)	9,093	7,759	8,298	0,250	26,700	11,211	10,253	5,029	4,718	18,948	7,745	1,930	9,836	0,250	26,700
BVPS (TTE)	80,324	41,518	66,345	39,967	244,670	141,071	131,790	73,600	52,520	244,670	41,668	41,052	2,399	39,967	48,758
BVPS (AlphaBank)	8,595	9,323	5,076	0,604	21,023	12,161	10,102	4,681	7,108	21,023	6,178	7,877	3,923	0,604	10,723
BVPS (ETE)	17,343	12,721	17,603	-1,665	64,194	20,403	10,795	17,998	9,931	54,691	15,118	16,188	18,190	-1,665	64,194
BVPS (Eurobank)	5,739	6,151	3,887	-1,190	11,723	6,013	6,086	0,246	5,700	6,250	5,615	6,918	4,753	-1,190	11,723
BVPS (Πειραιώς)	5,443	6,642	3,826	-1,589	10,748	6,244	6,413	2,028	3,676	9,263	4,933	6,903	4,660	-1,589	10,748
E/S (TTE)	33,610	17,902	30,389	4,665	107,185	52,952	54,900	38,157	17,250	107,185	21,302	15,394	16,338	4,665	58,538
E/S (AlphaBank)	0,743	1,185	2,547	-7,131	5,108	2,311	1,563	1,636	0,974	5,108	-0,254	0,268	2,570	-7,131	2,071
E/S (ETE)	0,522	1,480	4,594	-12,930	6,186	2,636	2,466	1,683	0,930	6,186	-1,016	0,620	5,462	-12,930	3,230
E/S (Eurobank)	-1,543	0,660	6,351	-23,000	1,590	0,843	0,814	0,221	0,610	1,190	-2,628	-0,083	7,506	-23,000	1,590
E/S (Πειραιώς)	0,233	0,597	1,744	-6,113	2,140	0,681	0,653	0,269	0,357	1,157	-0,052	0,560	2,212	-6,113	2,140

Η συμβολή της 5ετούς οικονομικής κρίσης στις εξεταζόμενες μεταβλητές είναι εμφανής, καθώς οι εξαρτώμενες (P) και ανεξάρτητες (BVPS και EPS) μεταβλητές, εμφανίζουν χαμηλότερο διάμεσο σε 11 από τις 15 συνολικά παρατηρούμενες, στην περίοδο μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΑ, ενώ το μέγιστο τους είναι μεγαλύτερο σε 9 από τις 15 συνολικά στην ίδια περίοδο. Το διάστημα μεταξύ 2005 – 2009 τα τραπεζικά ιδρύματα εμφάνιζαν πολύ καλύτερα αποτελέσματα, συγκρινόμενα με το διάστημα της 2010-2015, γεγονός που συμπαρέσυρε τα αποτελέσματα των μεταβλητών ολόκληρης της μετά-ΔΠΧΑ περιόδου προς τα κάτω.

Συσχέτιση

Τράπεζα της Ελλάδας

All	P	BVPS	E/S	Pre IFRS	P	BVPS	E/S	Post IFRS	P	BVPS	E/S
P	1,000			P	1,000			P	1,000		
BVPS	0,091	1,000		BVPS	-0,144	1,000		BVPS	0,459	1,000	
E/S	-0,113	0,710	1,000	E/S	-0,139	0,646	1,000	E/S	-0,423	-0,035	1,000

Άλφα Τράπεζα

All	P	BVPS	E/S	Pre IFRS	P	BVPS	E/S	Post IFRS	P	BVPS	E/S
P	1,000			P	1,000			P	1,000		
BVPS	0,667	1,000		BVPS	0,426	1,000		BVPS	0,738	1,000	
E/S	0,651	0,738	1,000	E/S	0,546	0,959	1,000	E/S	0,600	0,518	1,000

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας

All	P	BVPS	E/S	Pre IFRS	P	BVPS	E/S	Post IFRS	P	BVPS	E/S
P	1,000			P	1,000			P	1,000		
BVPS	-0,019	1,000		BVPS	-0,313	1,000		BVPS	0,055	1,000	
E/S	0,482	0,450	1,000	E/S	0,341	0,668	1,000	E/S	0,429	0,434	1,000

Eurobank

All	P	BVPS	E/S	Pre IFRS	P	BVPS	E/S	Post IFRS	P	BVPS	E/S
P	1,000			P	1,000			P	1,000		
BVPS	0,491	1,000		BVPS	0,675	1,000		BVPS	0,531	1,000	
E/S	0,462	0,601	1,000	E/S	0,876	0,393	1,000	E/S	0,417	0,610	1,000

Τράπεζα Πειραιώς

All	P	BVPS	E/S	Pre IFRS	P	BVPS	E/S	Post IFRS	P	BVPS	E/S
P	1,000			P	1,000			P	1,000		
BVPS	0,584	1,000		BVPS	0,060	1,000		BVPS	0,638	1,000	
E/S	0,582	0,656	1,000	E/S	0,674	0,651	1,000	E/S	0,583	0,661	1,000

Δείγμα 5 συστημικών Τραπεζών

All	P	BVPS	E/S		Pre IFRS	P	BVPS	E/S		Post IFRS	P	BVPS	E/S
P	1,000				P	1,000				P	1,000		
BVPS	0,573	1,000			BVPS	0,349	1,000			BVPS	0,545	1,000	
E/S	0,074	0,258	1,000		E/S	0,473	0,914	1,000		E/S	-0,05	0,077	1,000

Δείγμα 4 Εμπορικών Τραπεζών

All	P	BVPS	E/S		Pre IFRS	P	BVPS	E/S		Post IFRS	P	BVPS	E/S
P	1,000				P	1,000				P	1,000		
BVPS	0,499	1,000			BVPS	0,499	1,000			BVPS	0,689	1,000	
E/S	0,607	0,914	1,000		E/S	0,607	0,914	1,000		E/S	-0,09	0,219	1,000

Η συσχέτιση στα δυο εξεταζόμενα δείγματα, εμφανίζει την τιμή των μετοχών (P) να συσχετίζεται θετικά με τα κέρδη ανά μετοχή (EPS) και τη λογιστική αξία (BVPS) μόνο στην περίοδο πριν από τα ΔΠΧΑ. Στην περίοδο μετά τα ΔΠΧΑ αν και η λογιστική αξία εμφανίζεται μεγαλύτερη, τα κέρδη ανά μετοχή έχουν αρνητική συσχέτιση με την τιμή των μετοχών, γεγονός που αποτυπώνει την μεγάλη επιρροή της οικονομικής κρίσης στα δημοσιευμένα αποτελέσματα των τραπεζών.

5.2 Παλινδρόμηση στην συνάφεια της αξίας των λογιστικών μεταβλητών

Για την εξέταση της συνάφειας της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης, μελετήθηκαν δυο δείγματα. Το πρώτο δείγμα περιείχε τα οικονομικά στοιχεία των πέντε συστημικών Τραπεζικών Ιδρυμάτων, και το δεύτερο δείγμα περιείχε μόνο τα Τραπεζικά Ιδρύματα που ασκούν και εμπορική δραστηριότητα, εξαιρώντας από το δείγμα την Τράπεζα της Ελλάδας. Η επιλογή του δεύτερου δείγματος διενεργήθηκε, ώστε να απομονωθεί η Τράπεζα της Ελλάδας από τις εμπορικές τράπεζες, καθώς είναι η Κεντρική Τράπεζα χώρας. Εξετάζονται οι περίοδοι πριν από την υιοθέτηση των ΔΠΧΑ, από το 1998 έως 2004, και μετά την εφαρμογή τους, από το 2005 έως 2015. Η αύξηση της ποιότητας των οικονομικών καταστάσεων μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΑ, θα πρέπει να αποτυπώνεται με την αύξηση του R^2 στην ίδια περίοδο.

Η πρώτη μας υπόθεση είναι για τα πέντε τραπεζικά ιδρύματα είναι:

H1: Η ποιότητα των οικονομικών καταστάσεων βελτιώθηκε για τα συστημικά τραπεζικά ιδρύματα, μετά την υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ για την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η δεύτερη υπόθεση για τα τραπεζικά ιδρύματα που ασκούν εμπορική δραστηριότητα είναι:

H2: Η ποιότητα των οικονομικών καταστάσεων βελτιώθηκε για τα τραπεζικά ιδρύματα, που ασκούν εμπορική δραστηριότητα, μετά την υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ για την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Θα χρησιμοποιήσουμε το μοντέλο του Όλσεν, το οποίο μας παρέχει την σύνδεση μεταξύ την χρηματιστηριακής τιμής και δύο ανεξάρτητων λογιστικών μεταβλητών, οι οποίες στην παρούσα εργασία θα είναι η λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή και τα κέρδη ανά μετοχή. Για την εκτέλεση των παλινδρομήσεων χρησιμοποιήθηκε το οικονομετρικό πρόγραμμα Stata13. Η εξίσωση του οικονομετρικού μοντέλου είναι η εξής:

$$P = \alpha_0 + \beta_1 BVPS_{it} + \beta_2 EPS_{it} + \varepsilon_{it} \quad (i)$$

Όπου

P :είναι η χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής στο τέλος της κάθε χρήσης

BVPS :είναι η λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή

EPS :είναι τα κέρδη ανά μετοχή το τέλος κάθε χρήσης.

Η οικονομική κρίση υπήρξε, αναμφισβήτητα, μια νέα συνθήκη που δεν είχε προβλεφθεί από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, και όχι μόνο, επιφέροντας μεγάλες αναταράξεις στον κοινωνικό ιστό της χώρας, αλλά και την σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Η επίδραση της οικονομικής κρίσης θα πρέπει να αποτυπωθεί, με την αρνητική της επιρροή, στην συνάφεια της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης, και ειδικότερα στην αρνητική συσχέτιση της με την χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών. Αυτή λοιπόν είναι η τρίτη μας υπόθεση:

H3: Η οικονομική κρίση είχε αρνητική επίδραση στην εξαρτημένη μεταβλητή, την χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής.

Για να εξετασθεί η επιρροή της οικονομικής κρίσης στην συνάφεια της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης, θα προστεθεί η ψευδομεταβλητή “Crisis” στο οικονομετρικό μοντέλο, καθώς θα μετρηθεί, ουσιαστικά, η επίδραση της στη

χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών και η στατιστική σημαντικότητα της. Η ψευδομεταβλητή Crisis θα αναφέρεται στην περίοδο 2005-2015 και θα λαμβάνει τιμές 0, για την περίοδο 2005-2009, και τιμές 1 για την περίοδο 2010-2015. Θα εξεταστούν δυο δείγματα, το 1^ο περιλαμβάνει όλα τα συστημικά τραπεζικά ιδρύματα, και το 2^ο μόνο τα ιδρύματα που ασκούν εμπορική δραστηριότητα. Η εξίσωση του οικονομετρικού μοντέλου είναι η εξής:

$$P = \alpha_0 + \beta_1 BVPS_{it} + \beta_2 EPS_{it} + \beta_3 Crisis + \varepsilon_{it} \quad (ii)$$

Όπου

P :είναι η χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής στο τέλος της κάθε χρήσης
BVPS :είναι η λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή
EPS :είναι τα κέρδη ανά μετοχή στο τέλος κάθε χρήσης.
Crisis :είναι η ψευδομεταβλητή η οποία μας δείχνει την επίδραση της οικονομικής κρίσης στην χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών

Στα χρόνια της οικονομικής κρίσης, ο τραπεζικός κλάδος δέχθηκε πολύ υψηλές πιέσεις, καθώς η χρηματιστηριακή τιμή των ιδρυμάτων κατρακύλησε σε πρωτόγνωρα χαμηλά επίπεδα, παρουσιάζοντας ταυτόχρονα, κάθε τραπεζικό ίδρυμα, τεράστιες ζημίες από την χρήση του 2011 και μετά. Μέσα στην ίδια περίοδο ακολούθησαν τρεις ανακεφαλαιοποιήσεις των συστημικών ιδρυμάτων, γεγονός που απορρύθμισε επίσης την ποιότητα της σχέσης της τιμής με τα κέρδη και την εύλογη αξία. Θα πρέπει να μελετηθεί η συνάφεια της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης, την περίοδο μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΑ, μέχρι πριν την είσοδο στην οικονομική κρίση, δηλαδή την περίοδο 2005 έως 2009, για να αποδείξουμε ότι η συσχέτιση της χρηματιστηριακής τιμής με τα κέρδη ανά μετοχή και την λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή, έχει θετική συσχέτιση τουλάχιστον με μία ανεξάρτητη μεταβλητή, και ειδικότερα με την μεταβλητή Κερδών ανά μετοχή. Αυτή λοιπόν είναι η τέταρτη μας υπόθεση.

H4: Η ανεξάρτητη μεταβλητή των Κερδών ανά μετοχή έχει θετική συσχέτιση με την εξαρτημένη μεταβλητή, μετά την υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, στην περίοδο πριν την οικονομική κρίση.

Θα εξετασθεί η περίοδος μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΑ μέχρι το 2009, την τελευταία χρήση πριν την είσοδο την οικονομική κρίση. Θα εξεταστούν δυο δείγματα, το 1ο περιλαμβάνει όλα τα συστημικά τραπεζικά ιδρύματα, και το 2ο μόνο τα ιδρύματα που ασκούν εμπορική δραστηριότητα. Η εξίσωση του οικονομετρικού μοντέλου είναι η εξής:

$$P = \alpha_0 + \beta_1 BVPS_{it} + \beta_2 EPS_{it} + \varepsilon_{it} \quad (iii)$$

Όπου

P :είναι η χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής στο τέλος της κάθε χρήσης

BVPS :είναι η λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή

EPS :είναι τα κέρδη ανά μετοχή στο τέλος κάθε χρήσης.

5.2.1 Αποτελέσματα παλινδρομήσεων

Η βελτίωση της συνάφειας της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης στις οικονομικές καταστάσεις, που συντάχθηκαν υπό το νέο καθεστώς προτύπων, αποτυπώνεται από την αύξηση του R^2 . Όπως μπορούμε να δούμε στον πίνακα 1, το R^2 έχει αυξηθεί, στις μετά ΔΠΧΑ περιόδους, και στα δυο δείγματα που μελετώνται. Παρατηρούμε ότι το R^2 από το 26,7% (δείγμα 1) και το 38,9% (δείγμα 2) στην περίοδο πριν την εφαρμογή των ΔΠΧΑ, αυξήθηκε σε 30,7% (δείγμα 1) και 54,1% (δείγμα 2) αντίστοιχα στην περίοδο μετά την εφαρμογή.

Στο πρώτο δείγμα έχουμε μία ανεξάρτητη μεταβλητή στατιστικά σημαντική σε κάθε εξεταζόμενη περίοδο, τα κέρδη ανά μετοχή με $p < 5\%$ στην προ ΔΠΧΑ περίοδο και την λογιστική αξία με $p < 1\%$ στην μετά ΔΠΧΑ περίοδο. Στο δεύτερο εξεταζόμενο δείγμα, με την μετάβαση στα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, παρατηρούμε ότι και οι δυο ανεξάρτητες μεταβλητές (BVPS, E/S), επηρεάζουν σε στατιστικά σημαντικό επίπεδο την χρηματιστηριακή τιμή (P), ενώ στην περίοδο με τα ελληνικά πρότυπα η λογιστική αξία εμφανίζεται στατιστικά μη σημαντική. Συγκεκριμένα η λογιστική αξία επηρεάζει σε στατιστικό σημαντικό βαθμό με $p < 1\%$, και τα κέρδη ανά μετοχή με $p < 5\%$, όμως τα κέρδη ανά μετοχή έχουν αρνητική επίδραση στην χρηματιστηριακή αξία, γεγονός που αποδίδεται, σαφέστατα, στην πίεση που ασκήθηκε στην χρηματιστηριακή τιμή του τραπεζικού κλάδου, καθώς χτυπήθηκε περισσότερο από κάθε άλλο κλάδο την περίοδο της οικονομικής κρίσης, και στην έλλειψη κερδοφορίας για πολλές συνεχόμενες

χρήσεις την ίδια περίοδο. Παρόλα αυτά η αύξηση του R^2 και στα δυο δείγματα επαληθεύει τις υποθέσεις H1 και H2.

Πίνακας 1

$$\text{Μοντέλο } P = \alpha_0 + \beta_1 BVPS_{it} + \beta_2 EPS_{it} + \varepsilon_{it}$$

Μεταβλητές	Προ-ΔΠΧΑ		Μετά-ΔΠΧΑ	
	Δείγμα 1	Δείγμα 2	Δείγμα 1	Δείγμα 2
Constant	4,853***	3,473***	0,571	-0,524
	(4,01)	(5,32)	(1,37)	(-1,47)
BVPS	-0,788	-0,276	1,000***	1,195***
	(-1,37)	(-0,90)	(4,78)	(6,89)
EPS	1,026**	0,533**	-0,142	-0,364**
	(2,52)	(2,39)	(-0,87)	(-2,42)
R²	0,267	0,389	0,307	0,54
N	34	28	55	44

*, **, *** στατιστικά σημαντικές σε 0,1 , 0,05 και 0,01 επίπεδα αντίστοιχα. Η t-statistic είναι σε παρένθεση

Ο πίνακας 2 περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της παλινδρόμησης από τα δυο δείγματα που μελετήθηκαν με την προσθήκη της ψευδομεταβλητής “Crisis”. Η προσθήκη της ψευδομεταβλητής στο οικονομετρικό μοντέλο έφερε ενδιαφέροντα αποτελέσματα. Η στατιστική σημαντικότητα της “Crisis” είναι στο $p < 1\%$, και στα δυο εξεταζόμενα δείγματα, όπως και των δυο ανεξάρτητων μεταβλητών (BVPS , E/S) με $p < 1\%$ στο δείγμα 2. Στο δείγμα 1 για την λογιστική αξία (BVPS) η στατιστική σημαντικότητα είναι ομοίως στο $p < 1\%$ και για τα κέρδη ανά μετοχή (E/S) στο $p < 10\%$. Παρατηρήθηκε ότι η ψευδομεταβλητή επηρεάζει την εξαρτημένη μεταβλητή P αρνητικά, επιβεβαιώνοντας την H3, στην οποία η οικονομική κρίση επηρεάζει αρνητικά την συνάφεια της αξίας και την χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών.

Πίνακας 2

Μοντέλο $P = \alpha_0 + \beta_1 BVPS_{it} + \beta_2 EPS_{it} + \beta_3 Crisis + \varepsilon_{it}$

Μεταβλητές	Μετά-ΔΠΧΑ	
	Δείγμα 1	Δείγμα 2
Constant	2,306*** (3,23)	1,209** (2,28)
BVPS	0,638*** (2,75)	0,870*** (5,13)
EPS	-0,296* (-1,82)	-0,505*** (-3,77)
R²	0,405	0,671
Crisis	-1,915*** (-2,90)	-1,965*** (-3,98)
N	54	43

*, **, *** στατιστικά σημαντικές σε 0,1 , 0,05 και 0,01 επίπεδα αντίστοιχα. Η t-statistic είναι σε παρένθεση

Ο πίνακας 3 περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της παλινδρόμησης από τα δυο δείγματα που μελετήθηκαν για την περίοδο από το 2005 έως το 2009. Η στατιστική σημαντικότητα των Κερδών ανά μετοχή βρίσκεται στο $p < 5\%$ για το πρώτο δείγμα, και στο $p < 1\%$ για δεύτερο δείγμα, επίσης επηρεάζουν θετικά την χρηματιστηριακή τιμή P και στα δύο δείγματα. Η λογιστική αξία των μετοχών είναι στατιστικά σημαντική μόνο στο πρώτο δείγμα με $p < 10\%$, και επηρεάζει αρνητικά την χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής. Παρατηρήθηκε η θετική επιρροή μίας ανεξάρτητης μεταβλητής, των Κερδών ανά μετοχή (E/S), στην εξαρτημένη μεταβλητή P, γεγονός που επαληθεύει την υπόθεση H4.

Πίνακας 3

Μοντέλο $P = \alpha_0 + \beta_1 BVPS_{it} + \beta_2 EPS_{it} + \varepsilon_{it}$

Μεταβλητές	Μετά-ΔΠΧΑ - 2009	
	Δείγμα 1	Δείγμα 2
Constant	6,936*** (3,50)	3,236*** (3,80)
BVPS	-1,522* (-1,78)	-0,221 (-0,60)
EPS	0,984** (2,14)	0,730*** (3,45)
R²	0,182	0,562
N	24	15

*, **, *** στατιστικά σημαντικές σε 0,1 , 0,05 και 0,01 επίπεδα αντίστοιχα. Η t-statistic είναι σε παρένθεση

Κεφάλαιο 6^ο

Στο παρόν κεφάλαιο γίνεται αναφορά των εξαγόμενων συμπερασμάτων, αλλά και των περιορισμών που συναντήθηκαν κατά την μελέτη και τη εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

6.1 Συμπεράσματα

Στην παρούσα διπλωματική εργασία εξετάστηκε η ποιότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, των πέντε ελληνικών συστημικών τραπεζικών ιδρυμάτων. Με τον έλεγχο στη συνάφεια της αξίας σε λογιστικές μεταβλητές αποδείχθηκε ότι η υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς βελτίωσε την ποιότητα των οικονομικών καταστάσεων, καθώς παρατηρήθηκε αύξηση του R^2 , όμως ταυτόχρονα εμφανίστηκε αρνητική επιρροή των Κερδών ανά μετοχή στην χρηματιστηριακή αξία των μετοχών, γεγονός που δεν είναι λογικό για την λειτουργία της σχέσης των κερδών με την τιμή της μετοχής.

Στην περίοδο μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΑ μεσολαβεί η οικονομική κρίση παρεμβαίνοντας αρνητικά στους οικονομικούς δείκτες των τραπεζικών ιδρυμάτων, απορρυθμίζοντας ουσιαστικά και την συνάφεια της αξία της λογιστικής πληροφόρησης. Οι τεράστιες ζημιές που εμφάνισαν στα αποτελέσματα τους οι τράπεζες, αλλά και οι ανακεφαλαιοποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν μέσα στα έτη αυτά, δεν μπορούσαν να επιφέρουν αξιόπιστα αποτελέσματα για την σχέση επίδρασης των Κερδών ανά μετοχή και της λογιστικής αξίας με την χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών. Για τον λόγο αυτό, εξετάστηκε η επίδραση της οικονομικής κρίσης στην χρηματιστηριακή τιμή, με την χρησιμοποίηση ψευδομεταβλητής, αποδεικνύοντας ότι η οικονομική κρίση έχει όντως αρνητική επιρροή στις χρηματιστηριακές τιμές.

Μετά την απόδειξη του έντονου αποτυπώματος της κρίσης στην συνάφεια της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης, εξετάστηκε πάλι η περίοδος μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΑ, αφαιρώντας όμως τις παρατηρήσεις των ετών εντός της οικονομικής κρίσης (2010-2015). Τελικά αποδείχθηκε ότι στις χρήσεις τις οποίες τα τραπεζικά ιδρύματα παρουσίασαν κέρδη, ερευνώντας δηλαδή την περίοδο όπου το οικονομικό τοπίο στις τράπεζες αλλά και στην χώρα γενικότερα βρίσκεται σε πλαίσια κανονικότητας, η συνάφεια της αξίας της λογιστικής πληροφόρησης εμφανίζει αποτελέσματα που

συνάδουν με την διεθνή παγκόσμια βιβλιογραφία, δηλαδή τα κέρδη επηρεάζουν θετικά την χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών.

Συνοψίζοντας, τα αποτελέσματα της παρούσας εργασίας εμφανίζουν την ποιοτική διαφορά των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, συγκρινόμενα με τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα, εν μέσω μάλιστα, μιας άρδην παραμετροποιημένης οικονομικής πραγματικότητας, όπως αυτή καθορίστηκε μετά από μνημονιακές μεταρρυθμίσεις που επιβλήθηκαν στην οικονομία.

6.2 Περιορισμοί και προτάσεις μελλοντικής έρευνας

Η οικονομική κρίση για την Ελλάδα ξεκινάει χρονολογικά, εντονότερα, το 2010. Οι νέες οικονομικές στρατηγικές που εφαρμόζονται, αλλά και το γενικότερο οικονομικό κλίμα που επικρατεί, επηρεάζουν εν προκειμένω, τις τράπεζες, καθώς και τα αποτελέσματα των μετρήσεων τους στην παρούσα εργασία. Η πρωτοφανής οικονομική ύφεση, έχει αντίκτυπο στις παλινδρομήσεις που πραγματοποιήθηκαν, καθώς έπρεπε να μελετηθούν ξεχωριστά οι περίοδοι πριν και κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης.

Επίσης η παρούσα εργασία εξετάζει μόνο την επίδραση της υιοθέτησης των ΔΠΧΑ στα δημοσιευμένα κέρδη ανά μετοχή και τις λογιστικές αξίες των ιδίων κεφαλαίων των τραπεζών. Οι λογιστικοί αριθμοί εκτός από τα κέρδη ανά μετοχή και οι λογιστικές αξίες των ιδίων κεφαλαίων, όπως τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία, οι ταμειακές ροές, οι συνολικές υποχρεώσεις ενδέχεται να εξεταστούν σε περαιτέρω έρευνες.

Επιπλέον, η εργασία θα μπορούσε να αναλύσει περαιτέρω την απορρύθμιση της οικονομίας και των δεικτών από την οικονομική κρίση, μέσω της σύγκρισης των οικονομικών καταστάσεων τραπεζικών ιδρυμάτων, από χώρες που έχουν επίσης πληγεί από την κρίση, ή ακόμα περισσότερο, χωρών που υπάχθηκαν σε καθεστώς μνημονίων.

Τέλος, μια μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να μελετήσει την ποιότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των ελληνικών τραπεζικών ιδρυμάτων, μετά την επάνοδο της αγοράς, και της οικονομίας γενικότερα, σε επίπεδα αξιοπιστίας και οικονομικής ανάπτυξης.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- Grant Thornton (2009) ΔΠΧΑ IFRS – Αναλυτική Παρουσίαση
- Ένωση Ελληνικών Τραπεζών (2011) Το ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα το 2010
- Ζαχαροπούλου Χ. (1998) Στατιστική: Μέθοδοι και Εφαρμογές
- Ζαχαροπούλου Χ. (1995) Παλινδρόμηση, συσχέτιση: Θεωρία και πράξη
- Ιατρίδης Γ. (2004) Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα εφαρμογή, δυσχέρειες και χρησιμότητα. *Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών, Vol. 39*, σελ. 84-95
- Κάντζος Κ. (2002) Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων
- Καραγιάννης Δ. (2008) Ανάλυση Ισολογισμών και Δείκτες
- Κοσμίδου Κ. (2006) Μια Χρηματοοικονομική ανάλυση των Τραπεζικών ιδρυμάτων σήμερα
- Λώλος Σ. (2007) Χρηματοπιστωτικό Σύστημα και οικονομική ανάπτυξη
- Μπέης Ι. (2000) Ανάλυση Ισολογισμού με δείκτες για λήψη αποφάσεων
- Νιάρχος Ν. (2004) Χρηματοοικονομική Ανάλυση λογιστικών καταστάσεων
- Ντζανάτος Δ. (2008) Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα με απλά λόγια και οι διαφορές τους από τα Ελληνικά
- Πετρόπουλος Σ. (2002) Τα Διεθνή Λογιστικά πρότυπα στον Ελληνικό Τραπεζικό χώρο. *Ένωση Ελληνικών Τραπεζών*. σελ. 53-58
- Σαμαράς Ι. (2013) Η επίδραση των γνωστοποιήσεων στην κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων κατά την μετάβαση από τα Ε.Λ.Π. στα Δ.Π.Χ.Α.

- Callao S., Jarne J.I. (2013) Have IFRS Affected Earning management in the EU? *Accounting in Europe Vol. 7, No. 2.* pp. 159-189
- Dimitropoulos P.E., Asteriou D., Kousenidis D., Leventis S. (2013) The impact of IFRS on accounting quality: Evidence from Greece. *Advances in Accounting.* 29 (1). pp. 108-123
- Iatridis G., Rouvolis S. (2013) The post-adoption effects of the implementation of International Financial Reporting Standards in Greece. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation* 19. pp.55-65
- Iatridis G. (2010) International Financial Reporting Standards and the quality of financial statement information. *International Review of Financial Analysis* 19. pp. 193-204
- Karampinis N., Hevas D. (2009) The Effect of the Mandatory Application of IFRS on the Value Relevance of Accounting Data: Some Evidence from Greece. *European Research Studies, Volume XII, Issue (1).* pp. 73-100
- Karampinis N. Hevas D. (2011) Mandating IFRS in an Unfavorable Environment: The Greek Experience. *The International Journal of Accounting* 46. pp. 304-332
- Karampinis N. Hevas D. (2013) Effects of IFRS Adoption on Tax-induced Incentives for Financial Earnings Management: Evidence from Greece. *The International Journal of Accounting* 48. pp. 218-247
- Kargin S. (2013) The Impact of IFRS on the Value Relevance of Accounting Information: Evidence from Turkish Firms. *International Journal of Economics and Finance; Vol. 5, No. 4.* pp. 71-80
- Kwong L.C. (2010) The Value Relevance of Financial Reporting in Malaysia: Evidence from Three Different Financial Reporting Periods. *International Journal of Business and Accountancy, Vol. 1, No. 1.* pp. 1-19
- Macias M., Muino F. (2011) Examining dual accounting systems in Europe. *The International Journal of Accounting* 46. pp. 51-78
- Ohlson J. (1995) Earnings, Book Values, and Dividends in Equity Valuation. *Contemporary Accounting Research Vol. 11 No. 2.* pp. 661-687

- Tsalavoutas I. Andre P. (2012) The transition to IFRS and value relevance of financial statements in Greece. *The British Accounting Review* 44. pp. 262-277
- Tsalavoutas I., Tsoligkas F. (2011) Value relevance of R&D in the UK after IFRS mandatory implementation. *Applied Financial Economics*, 21. pp. 957-967
- Umoren A., Enang E.R. (2015) IFRS Adoption and Value Relevance of Financial Statements of Nigerian Listed Banks. *International Journal of Finance and Accounting* 2015, 4(1). pp. 1-7

Ηλεκτρονικές Διαδικτυακές Σελίδες

<http://www.alpha.gr/>

<http://www.bankofgreece.gr/>

<http://www.capital.gr/>

https://www.dbresearch.com/PROD/RPS_EN-PROD/PROD000000000443314/Large_or_small%3F_How_to_measure_bank_size.pdf

www.ecb.europa.eu/

<https://www.Eurobank.gr/>

<https://www.naftemporiki.gr/>

<https://www.nbg.gr/>

<http://www.opengov.gr/>

<https://www.piraeusbankgroup.com/>

<http://www.et.gr/index.php/anazitisi-fek>